

Nr. 94 (10787)
2021 m. lapkričio 24 d.

Trečiadienis

Kaina 0,70 Eur

ISSN 1822-8798

Suvalkiečiai

MARIJAMPOLĖS APSKRITIES LAIKRAŠTIS

Saulius Burinskas
– fizikos
mokslų daktaras
su fotoaparatu
6 psl.

**„Turiu
kelionių
geną“**
11 psl.

**Naujoje erdvėje
– pirmoji
paroda**
12 psl.

Jei dėl vieno ar kitų priežasčių
nespėjote užsisakyti
SUVALKIEČIO, ne bėda –
tai padaryti galite nuo
bet kurios dienos, ir internetu
mokejimai.suvalkiecis.lt

Kazlų Rūdos savivaldybės švietimo sistemos pokyčiai ir pamokos

Kazlų Rūdos savivaldybės meras Mantas Varaška feisbuke išplatino kvietimą tėveliams pasirinkti savo vaikams neseniai įsteigtus vaikų darželius Kazlų Rūdos savivaldybėje. Reklamuodamas visos dienos ikimokyklinio ugdymo paslaugas gamtos apsuptyje su vietoje pagamintu šviežiu maistu jis kvietė į Kazlų Rūdos Prezidento Kazio Griniaus gimnazijos Antanavo, Jankų ir Bagotosios skyrius-darželius. Meras rašo, kad jeigu iki lapkričio 30 d. neatsiras norinčių Kazlų Rūdos savivaldybėje gyvenančių ar dirbančių šeimų pasirinkti savo vaikams šiuos darželius (vos už 60 eurų per mėnesį), bus priimami vaikai nuo 2 metų iš Marijampolės, Kauno rajono ir kitų savivaldybių.

Bagotosios skyriuje yra 8 laisvos vietos, Jankų – 10, Antanavo – 7 laisvos vietos ir viena laisva vieta lopšelyje-darželyje „Pušėlė“. Beje, meras pabrėžė, kad visų gimnazijos skyrių-darželių ugdymą kuruoja „Pušėlės“ specialistai.

Loreta AKELIENĖ

Nežinia, kaip yra Kauno rajone ar kitose savivaldybėse dėl laisvų vietų darželiuose, bet Marijampolės savivaldybėje jų yra nemažai. Savivaldybės administracijos tinklalapyje skelbiami lapkričio 11 dienos duomenys, kad iš viso ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėse laisvų vietų skaičius – 57. Vaikams nuo 3 iki 5 metų po vieną kitą laisvą vietą yra kone visuose Marijampolės lopšeliuose-darželiuose: „Ažuoliukas“ turi 3 laisvas vietas, „Pasaka“ – vieną, „Rasa“ – dvi, „Rūta“ – tris (viena vieta prijungtame buvusiam „Varpelyje“), „Šaltinėlis“ – dvi, „Šypsnelė“ – vieną, „Želmenėliai“ – tris vietas. Taip pat nemažai laisvų vietų vaikams nuo 4 iki 7 metų yra Želsvos, Sasnavos

ir Moklų kaimų mokyklose, kurios turi ir mišrias ikimokyklinio ugdymo grupes.

Nors Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigose laisvų vietų mažiesiems yra, bet jų stanga jauniausio amžiaus grupėse – būtent nuo 1,5–2 metų, taigi tokius vaikučius tėveliai gal ir galėtų užrašyti į Kazlų Rūdos savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigas.

Nubausta už smurtą

Nekyla abejonių, kad Kazlų Rūdos savivaldybėje dirba daugybė puikių pedagogų, atsidavusių savo darbui ir ugdytiniams. Visgi nejučia iš atminties iškyla pavasari „Suvalkiečio“ puslapiuose aprašyta skandalinga istorija Kazlų Rūdos pradinėje mokykloje dėl smurto prieš vaikus.

(Nukelta į 2 psl.)

Ričardo PASILIAUSKO iliustracija

Svetimo Galimybių paso panaudojimas atvedė į kaltinamųjų suolą

Galimybių paso įvedimas ne tik sukiršino visuomenę. Bandymai neteisėtai gauti šį dokumentą ar juo neteisėtai naudotis ne vieną Lietuvos gyventoją atvedė į teisiųjų suolą. Tik per pastaruosius du mėnesius Marijampolės apylinkės teismo Marijampolės rūmų teisėjai išnagrinėjo dvi tokio pobūdžio bylas. Teisiamiesiems Temidė nenuolaidžiavo.

Loreta TUMELIENĖ

Surado pamestą dokumentą

Apylinkės teismo Marijampolės rūmų teisėjas Nerijus Brinevičius rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo prokurorės pareiškimą dėl proceso užbaigimo teismo baudžiamuoju įsakymu ir iki teismo tyrimo metu surinktą medžiagą, kurioje devynis kartus teistas Marijampolės savivaldybės gyventojas A. L. buvo kaltinamas neteisėtai pasinaudojęs svetimu galimybių pasu.

A. L. dėl jam inkriminuojamos nusikalstamos veikos kaltu pripažino visiškai.

(Nukelta į 2 psl.)

Svetimais Galimybių pasais vyrai naudojosi neilgai.

Ričardo PASILIAUSKO nuotrauka

Šakių r. Kidulių pagrindinėje mokykloje – dėmesys mokinių pasiekimams ir pažangai

Šakių rajono Kidulių pagrindinė mokykla prisijungė prie Europos Sąjungos lėšomis finansuojamo projekto „Kokybės krepšelis“, kurio tikslas – per įvairias veiklas pagerinti mokinių pasiekimus.

(Nukelta į 3 psl.)

JUODELIAI Kviečia!!!
Viena didžiausių ir moderniausių medienos perdirbimo įmonių UAB „Juodeliai“ kviečia prisijungti prie komandos

- Ekskavatoriaus vairuotojus**
(1200–1500 Eur „į rankas“)
- Šaltkalvių-remontininkus**
(1100–1600 Eur „į rankas“)
- Autokrautuvo vairuotojus**
(800–1000 Eur „į rankas“)
- Gamybos darbuotojus**
(700–800 Eur „į rankas“)
- Operatorius**
(1000–1500 Eur „į rankas“)

Darbo pasiūlymus turime:
Marijampolės gamykloje, Juodelių g. 8, Nendrinė k., Marijampolės sav.
Jūrės gamykloje, Medelyno g. 4B, Jūrės k., Kazlų Rūdos sav.
Akmenynų gamykloje, Liepų g. 20, Akmenynų k., Kalvarijos sav.

Skambink arba rašyk!
Tel. +370 600 00515 arba cv@juodeliai.lt

Svetimo Galimybių paso panaudojimas atvedė į kaltinamųjų suolą

(Atkelta iš 1 psl.)

Pasak teismo, kažkuria šių metų rugsėjo dieną, eidamas Draugystės gatve, jis pamatė ant žemės gulintį sulankstytą lapą. Vyras prisipažino, kad tądien buvo neblaivus, tad ne visas aplinkybes prisimena. Lapą jis pasiėmė, o apžiūrėjęs pamatė, kad tai nepažįstamo žmogaus Galimybių pasas. Pats A. L. tokio dokumento neturėjo, nes nėra pasiskiepijęs. Vyras neslėpė, kad be dokumento gyventi buvo sunku, nes negalėjo nueiti į norimas parduotuves, tad nusprendė, kad galės pasinaudoti kito asmens pasu.

Teisiamasis pripažino atkreipęs dėmesį, kad jo rastas Galimybių pasas priklauso daug jaunesniam vyrui, bet pagalvojo, kad į parduotuves visi eina su kaukėmis, todėl apsaugos darbuotojas, tikrinantis pasus, apgaulės nepastebės.

Rugsėjo 21-ąją A. L. atėjo į prekybos centrą „Norfa“, esantį Dariaus ir Girėno g. 3A. Jis ketino pirkti maisto. Apsaugos darbuotojui vyras pateikė V. B. vardu išduotą Galimybių pasą. Ta-

čiau apsaugininkui, pamačiusiam dokumente nurodytus gimimo metus, kilo įtarimų. Mat pirkėjas atrodė daug vyresnis negu liudijo pase nurodyti gimimo metai. Dėl to apsaugos darbuotojas paprašė vyro parodyti asmens dokumentą, bet vyriškis jo neturėjo ir apsaugininkas iškviėtė policijos pareigūnus.

Marijampolietis V. B., kurio Galimybių pasu pasinaudojo teisiamasis, paaiškino, kad rugsėjo 18 dieną jis atsispausdino du Galimybių pasus, kad jeigu vieną kur pasidėtų, antrasis būtų atsargai. Pasak V. B., vieną dokumentą jis nešiojosi piniginėje, o kitą buvo įsidėjęs į striukės ar kelnų kišenę. Paprastai visada naudojo tą Galimybių pasą, kurį buvo įsidėjęs į piniginę, nes jam jo kasdien reikia einant į darbą. Marijampolietis net nepastebėjo, kad neturi savo antro Galimybių paso. Dokumento jis pasigedo tik tuomet, kai jam paskambino tyrėja iš policijos, ir tvirtino nežinantis, kur galėjo pamesti dokumentą. Vyras tikino teisiamojo nepažįstantis, o savo Galimybių paso niekam

niekada nėra davęs.

Apribojo laisvę

Teismas, skirdamas bausmę, atsižvelgė, kad kaltinamasis veikdamas tyčia padarė apysunkį nusikaltimą. Be to, jis anksčiau teistas ir baustas administracine tvarka. Teismas nusprendė A. L. pripažinti kaltu ir už tai skirti jam 60 parų arešto bausmę.

Nuteistasis ne vėliau kaip per septynias dienas po teismo baudžiamojo įsakymo įsiteisėjimo privalo atvykti į pataisos įstaigą – Alytaus pataisos namus – atlikti arešto bausmės. Kaltinamasis, nesutikdamas su teismo baudžiamuoju įsakymu paskirta bausme, per keturiolika dienų nuo šio dokumento nuorašo gavimo, turi teisę paduoti teismui prašymą surengti bylos nagrinėjimą teisme.

Galimybių pasą parsisiuntė iš draugo

Lapkričio 15-ąją Marijampolės apylinkės teismo Marijampolės rūmų teisėjas Raimundas Krušinskas pagreitinto proceso tvarka išna-

grinėjo baudžiamąją bylą, kurioje pasinaudojimu svetimu Galimybių pasu kaltintas Marijampolės savivaldybės gyventojas V. Š.

Nustatyta, kad V. Š. prašymu jo draugas A. Ž. „Messenger“ programėle persiuntė pastarajam savo vardu išduotą Galimybių pasą. Teisiamasis, įgijęs A. Ž. vardu išduotą galimybių paso QR kodą, jį išsisaugojo savo mobilaus ryšio telefone ir prireikus naudojosi. Pats V. Š. nėra pasiskiepijęs, tad neturi teisės gauti Galimybių pasą.

Spalio 22-ąją 19 val. V. Š. atvyko į prekybos centrą ir pasinaudojo draugo Galimybių pasu. Tačiau tądien policijos pareigūnai prekybos vietose kaip tik vykdė prevencinę priemonę tikrinami, ar žmonės teisėtai naudojasi Galimybių pasais. Prekybos centro viduje pareigūnas sustabdė link antrojo aukštoėjusį vaikina ir paklausė, ar šis pateikė apsaugininkui Galimybių pasą. Jaunuolis atsakė, kad taip, ir ketino jį parodyti pareigūnui, tačiau šis paprašė pasakyti asmens kodą. Policininkas tarnybiniame telefone GPA

programėle patikrino, ar vaikinai tikrai turi Galimybių pasą, kiek jis galioja. Programėlė nieko nerodė. Tada pareigūnas paprašė parodyti turimą Galimybių pasą. Vaikinai išsigaudo ir prisipažino, kad savo vardu dokumento neturi, naudoja draugo.

Teismas priimdamas nuosprendį konstatavo, kad kaltinamasis nėra baustas, prisipažino ir nuoširdžiai gailisi, nusikaltimas nėra sunkus. Atsižvelgta ir į teisiamojo finansinę padėtį. Ji nėra gera (uždirba minimalią algą, nuomoja butą, turi lizingą). Bauda finansiskai sužlugdytų kaltinamąjį ir taip tikrai nebūtų pasiektas ir įgyvendintas teisingos bei proporcingos bausmės paskyrimo principas. Todėl teismas V. Š. paskyrė 20 parų arešto bausmę, jos vykdymą atidėdamas trimis mėnesiams. V. Š. paskirta intensyvi priežiūra elektroninio stebėjimo priemonėmis, įpareigojant per šį laiką nuo 24 val. iki 6 val. būti savo gyvenamojoje vietoje, išskyrus atvejus, kai būtina vykti į gydymo įstaigas.

Nuosprendis per 20 dienų nuo jo paskelbimo ir priėmimo dienos gali būti skundžiamas Kauno apygardos teismui, paduodant apeliacinį skundą Marijampolės apylinkės teismo Marijampolės rūmams.

Parodos nuotraukose – širdys

Lapkričio pradžioje pilko rudens nuotakai išsklaidyti Patašinės bibliotekoje parengta šviesi, šilta, originali Lauros Čiuteikienės nuotraukų paroda „Širdele, tu Žemėj ir Danguj“. Lauros talentai – eiluoti, piešti, kurti puikius grafikos darbus – nieko nebestebina. Patašinės bibliotekos lankytojus ji jau džiugino savo adventine poezija 2019-aisiais bei grafikos darbų paroda 2020 metais.

Fotografija – iki šiol dar neatskleistas Lauros talentas. Tai ne vien fotografija, bet ir gebėjimas pastebėti tai, ką ne kiekvienas

pamatytų. Šiuo savo gebėjimu autorė įrodė, jog širdis yra ne tik kiekvieno mūsų krūtinėje ar Valentino dienos atviruke. Širdies, kaip ir meilės, gėrio bei šilumos yra visur. Parodoje eksponuojamose nuotraukose širdelės, pastebėtos ir užfiksuotos per 2020-uosius, pandeminius, metus netikėčiausiose vietose: debesyse, grindinyje, darže, kavos puoje, skruzdžių take, pyrago riekėje, užšalusioje balutėje, salotų dubenyje, smėlyje įmintoje pėdoje. Daugumai bibliotekos lankytojų šios nuotraukos įkvėpė norą patirti

atradimo džiaugsmą.

Pasveikinti su kūrybiniu debiutu fotografijoje ir padėkoti autoriui už originalų reginį susirinko būrelis jos talento gerbėjų. Bendruomenės fotografė Rima Spūdienė pademonstravo jausmingą vaizdo įrašą apie Lauros polėkį gyventi meile aplinkiniams, savo kūryboje išaukštinti dvasingumą. Vaizdo įrašais taip pat prisiminti buvę renginiai, kuriuose atsiskleidė kiti jos talentai.

Už originalią nuotraukų parodą Laura Čiuteikienė pagerbta bibliotekos padėka, talento gerbė-

Laura Čiuteikienė prie savo darbų.

Rimos SPŪDIENĖS nuotrauka

jų gėlėmis bei dovanėlėmis.

Paroda Patašinės bibliotekoje veiks iki gruodžio 1 dienos.

Ilona JANČAITIENĖ
Patašinės bibliotekos
bibliotekininkė

(Atkelta iš 1 psl.)

Tada rašėme, jog Kazlų Rūdos pradinės mokyklos auklėtoja R. K. smurtavo prieš mažametes. Kovo 8 d. šios mokyklos auklėtinų tėvų skundas pasiekė Kazlų Rūdos savivaldybės administraciją, policiją ir Vaikų teisių apsaugos tarnybą. Prie skundo buvo pridėtas ir vaizdo įrašas, kuriame užfiksuotas fizinis smurtas prieš auklėtinę.

Iškilus šiems faktams viešumon, ikimokyklinio ugdymo mokytoja R. K. netrukus išėjo iš darbo. Kazlų Rūdos pradinėje mokykloje ji buvo dirbusi nuo 2018 m. Dėl šio nemalonaus skandalo trauktis iš pareigų teko ir įstaigos vadovei Linai Laužaitienei.

Byla pasiekė teismą ir šių metų birželį R. K. teismo buvo pripažinta kalta padariusi nusikaltamas veikas, numatytas BK 140 straipsnio 3 dalyje. Teismas nustatė, kad R. K., mušdama ir kitaip smurtaudama, sukėlė fizinį skausmą mažamečiams. Paskirtas bausmės (už du epizodus) iš dalies subendrinus dalinio sudėjimo

būdu, teismas moteriai paskyrė galutinę bausmę – 102 minimalaus gyvenimo lygio, t. y. 5100 Eur, dydžio baudą. Kadangi kaltinamoji prisipažino padariusi nusikaltimus, baudžiamoji byla buvo užbaigta teismo baudžiamuoju įsakymu, todėl vadovaujantis BK 641 straipsniu, jai paskirta bausmė sumažinta trečdaliu. Taigi galutinė bausmė R. K. – 68 minimalių gyvenimo lygių, t. y. 3400 Eur, dydžio bauda.

Teismas nustatė, kad bauda per 24 mėnesius (kaltinamoji paprašė teismo išdėstyti baudos mokėjimą dalimis per 24 mėn.) turi būti sumokėta į Valstybinės mokesčių inspekcijos sąskaitą. Nustatytu laiku nesumokėta bauda bus išieškota priverstinai.

Taip pat vadovaujantis BK 67 straipsnio 2 dalies 3 punktu,

682 straipsnio 1 ir 2 dalimis, R. K. buvo paskirta baudžiamojo poveikio priemonė – dvejiems metams atimta teisė dirbti švietimo įstaigose.

Kaip žinia, iš klaidų reikia mokytis, ir geriausia mokytis iš svetimų klaidų. Reikia tikėtis, kad ši nemaloni istorija tapo įspėjimu ir priminimu ugdytojams, kad smurtas ugdymo įstaigose nepateisinamas ir yra griežtai baudžiamas. Tėvėlių susitelkimas, pastangos nenutylėti, nepabijoti kreiptis pagalbos davė vaisių.

Kaip sumažinti galimybes pratrūkti?

Visų šalies pedagogų darbas sunkus ir keliantis įtampą, todėl jiems itin reikalinga ne tik psichologinė pagalba, bet ir tarpusavio

parama. Visgi neteko girdėti daug pavyzdžių, kad mokytojai burtųsi į savipagalbos grupes, siekdami aptarti sunkesnius atvejus, išsikalbėti, pasidalinti patirtimi, kaip produktyviau bendradarbiauti su vaikais, jų tėvais, kaip spręsti iškilusius sunkumus. Būtų nuostabu tokiose grupėse turėti ir psichologą, kuris galėtų patarti, pakonsultuoti, parodyti kitus būdus, kaip mokytojams „nuleisti garą“, išsikalbėti, taip mažinant įtampą darbe, apsaugant nuo perdegimo sindromo. Mažinti įtampą, pajusti kolegos petį, padedantį ir palaikantį, – visa tai galėtų duoti bendros supervizijos, kurios, kiek teko girdėti, taikomos tarp kai kurių sričių medikų.

Kazlų Rūdos Kazio Griniaus gimnazija jau turi naują vadovę,

neoficialiomis žiniomis, ja tapo Asta Daugirdė, Prano Dovydaičio progimnazijos direktoriaus pavaduotoja ugdymui. Norisi naujai vadovei palinkėti suburti didžiulį kolektyvą darniam darbui, užtikrinant atvirą kolegų tarpusavio bendravimą, sveiką atmosferą, galimybę pedagogams pasitarti, sulaukti pagalbos ir palaikymo.

Metų mokytojo apdovanojimą šiemet pelniusi Vilniaus Sofijos Kovalevskajos gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja Andželika Aleksandravičiūtė sakė: „Man atrodo, kad reikėtų ne tik kalbėti apie pavienius mokytojus, bet visais įmanomais būdais skatinti teigiamas mokytojų patirtis, tarpusavio bendravimą, dalijimąsi emocijomis“. Kaip galima jai nepritarti?

Šakių r. Kidulių pagrindinėje mokykloje – dėmesys mokinių pasiekimams ir pažangai

Edukacinis susitikimas su bitininku.

(Atkelta iš 1 psl.)

Pasak Šakių rajono Kidulių pagrindinės mokyklos direktoriaus pavaduotojos ugdymui Gražinos Bartkuvienės, dalyvauti projekte pasiūlė Šakių rajono savivaldybė.

– Toks pasiūlymas tapo tam tikru iššūkiu mokyklos bendruomenei, bet netrukus supratome, kad tai – puiki investicija, padėsianti tobulinti ir plėtoti mūsų mokyklos veiklos sritis. Planuodami projekto veiklas, siekėme kiekvienam mokiniui sudaryti galimybę atrasti savo stipriąsias puses ir pasiekti aukščiausių jo galias atitinkančių ugdymosi rezultatų, – sako Gražina Bartkuvienė.

Analizuodami mokinių pasiekimus, šios mokyklos vadovai pastebėjo, kad aukštesniais mokymosi rezultatais gali pasigirti 1–4 klasių mokiniai, o vyresnėse klasėse šie rezultatai žemesni.

– Siekdami kelti vyresnių mokinių mokymosi motyvą, mes sukūrėme produktyviojo ugdymo programą, kuri padėtų motyvacijos mokytis stokojančioms mokiniams išlikti mokykloje ir padidintų jų mokymosi pasirinkimo galimybes.

Su vietos bendruomenės įstaigomis ir verslininkais sudarėme sutar-

tis, kad mokiniai galėtų apsilankyti jų įmonėse, pamatyti, kaip vyksta darbas, ir patys dalyvautų praktinėse veiklose. Vėliau šias veiklas integravome į atskirų dalykų ugdymo programas.

Kaip antai, po pažinties su ekologiniu ūkiu, kur mokiniai susipažino su sūrio ir sviesto gaminimo technologijomis, per technologijų pamokas atliko užduotis, kurios bus susietos su šia veiklos sritimi. O po pažinties su bitininkystės ūkiu per biologijos pamokas mokytoja su mokiniams kalbėjosi apie bičių egzistavimo svarbą ir bitininkystės produktų įtaką žmonių sveikatai. Norėdami sužinoti apie žvakių atsiradimo istoriją, susipažinti su žvakių liejimo technologija ir būdais, su bitininkais susitarėme organizuoti edukacinę žvakių liejimo iš vaško pamoką, – sako G. Bartkuvienė.

Šiandien jau galima džiaugtis – sustiprėjo mokinių mokymosi motyvacija ir net 30 procentų išaugo pamokų lankomumas. Pagerėjo ir produktyviojo ugdymo programoje dalyvaujančių mokinių ugdymosi pasiekimai.

Siekiant sukurti sėkmingas ugdymosi sąlygas kiekvienam mokiniui, plėtojant ugdymosi priei-

Mokykloje įkurta keramikos studija.

namumą, mokykloje kuriama moderni ugdymosi aplinka. Projekto „Kokybės krepšelio“ dėka pavyko atnaujinti kompiuterinę įrangą – įsigyti projektorius, kompiuterius ir interaktyvių ekranų, sukurti dvi erdves, tinkančias mokinių kūrybinėms veikloms vykdyti.

Atsižvelgus į išsakytus tėvų lūkesčius, buvo skirta lėšų ir neformaliojo ugdymo programoms įgyvendinti. Mokykloje sukurta ugdymo programa ir įrengta keramikos studija, kurioje jau dalyvavo penktadalis 5–8 klasių mokinių.

Projekto dėka buvo skirta didesnė pagalba mokiniams, patiriantiems mokymosi sunkumų. Psichologo neturėjusi Šakių rajono Kidulių pagrindinė mokykla įsteigė ketvirtį psichologo etato, o šiemet – ir ketvirtį mokytojo padėjėjo etato. Tai didelė pagalba šioms mokiniams, jiems lengviau mokytis su bendraamžiais įprastose klasėse, įveikti iššūkius ir sėkmingai įsiliesti į bendruomenę.

– Galiu konstatuoti, kad visų mūsų mokinių pažangumo rezul-

tatai pagerėjo. „Kokybės krepšelis“ suteikė daug galimybių tobulėti ir siekti geresnių mokymosi rezultatų: mokytis „kitaip“, diegti šiuolaikinius ugdymo metodus pamokose, sukurti mokiniams įtraukia ugdymosi aplinką, kuri kiekvienam yra prieinama, – sako Šakių rajono Kidulių pagrindinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja ugdymui Gražina Bartkuvienė.

– Kidulių pagrindinės mokyklos kolektyvas įgyvendino daug gerų idėjų. Ši mokykla negali pasigirti patrauklia geografine padėtimi, todėl siekdami, kad kuo daugiau mokinių rinktųsi šią mokyklą, stengiasi didinti jos patrauklumą ir ieškoti daugiau sąlyčio taškų su vietine bendruomene. Sveikintina, kad buvo pasirinktos būtent šios veiklos tobulinimo kryptys. „Kokybės krepšelis“ mokyklai padėjo siekti išsikeltos tikslų, – sako Šakių rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyriausiasis specialistas Gintaras Demenius.

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

KOKYBĖS
KREPŠELIS

Užs. 1419.

Prenumerata,
skelbimai,
sveikinimai,
užuojaus
internetu.

mokejimai.suvalkietis.lt

Vartojimo
paskolos –
GRYNAISIAIS!

Atsidaryti
sąskaitos banke –
NEREIKIA!

Išskirtinis
pasiūlymas –
**TIK BANKO
PADALINIuose!**

Laukiame jūsų:
Bažnyčios g. 13, Marijampolė
Daugiau informacijos: www.medbank.lt

19 300

Užs. 1241.

MEDICINOS BANKAS

• Yra kaip yra •

Marija BURBIENĖ

Besidžiaugiantys išgražėjusiu savo miesto centru kalvarijiečiai svečiams užkaborių ir nerodo. Tik patiemis metų metais akis badantys neaiškūs objektai jau pradeda nusibosti.

Dar vasarai besibaigiant į redakciją užsukusi Kalvarijos gyventoja Stasė baiminasi, kad vienas toks objektas – visai miesto centre, už pašto pastato stūksantis kalnas – neprišauktų į šventę „Šypsauti savo kraštui“ užsukiančių svečių kritikos.

– Nežinau, kada tas kalnas pradėtas formuoti, bet, atrodo, kad kasmet jis vis auga. Ir ko tik ten nėra – plytelių, akmenų, gelžgalių, žolynų ir krūmynų. Žiemomis nuo jo vaikai rogutėmis čiužinėja, ne vienas sako ir su prakirsta lūpa namo pareina, o vasaromis katės ir „pavargę“ žmogeliai prieglobstį randa, – pasakojo moteris.

Įsitikinome, vieta poguliui tikrai tinkama – netoli nuo „taškų“, bet nuo pagrindinių gatvių nelabai pastebima, garažų sienomis „aptverta“. Nematęs

Kalvarija puošiasi?

Smagu pasidžiaugti aplinka, kurioje gyvename. Kviečiame užsukti, nepasididžiuoti, pasigrožėti. Tik nebandykite šniukštinti ten, kur nereikia...

Autorės nuotrauka

jos, pasirodo, buvo ir Kalvarijos sav. meras Vincas Plikaitis. Atkreipus dėmesį, meras suskubo apgailestauti, kad kalvarijiečiai patys tokius „objektus“ sukuria. Žadėjo tartis su Lietuvos paštu, kurio teritorijoje yra tas kalnas, kad sutvarkytų arba Savivaldybei parduotų pastatą su visu „geru“.

Mero nuomone, tai ideali vieta kultūros centrui įrengti. Pasiseks ar nepasiseks šią svajonę įgyvendinti, įpirks ar neįpirks pastatą „kalno“ papėdėje, dar dabar neaišku. Aišku tik tai, kad „svarbus objektas“ išpuoselėto miesto centro tikrai nepuošia ir svečiams nebūtina jo rodyti...

Asmeninis skelbimas*
„Suvalkietyje“ –
tik 2,9 Eur!
***(iki 10 žodžių)**

Dėmesio!
Atnaujinome sutartį
**TLK NEMOKAMAM
DANTŲ
PROTEZAVIMUI.**

**Greitą priėmimą ir kokybišką
darbą garantuoja kvalifikuotų
gydytojų komanda.**

**EGLĖS KIREILINĖS
KLINIKA**

(Kauno g. 78-43, Marijampolė)
Tel. +370 610 41555

Užs. 1320.

Verslo sėkmę lemia ir asmeninės savybės, ir komandinis darbas

Kas lemia verslo sėkmę, kokios savybės reikalingos perspektyviam verslininkui? Kiek tą sėkmę lemia asmeninės savybės ir tai, kad vienas ar kitas verslas yra šeimyninis, perduodamas iš kartos į kartą? Į „Suvalkiečio“ klausimus atsako ekonomistas, buvęs ilgametis bankininkas, Marijampolės savivaldybės tarybos Finansų ir ekonomikos komiteto pirmininkas Romualdas MAKASKAS.

Romualdas Makasas: „Svarbu nepervertinti savo galimybių“.

Ričardo PASILIAUSKO nuotrauka

– Kas, jūsų nuomone, lemia, kad vieniems verslininkams puikiai sekasi ir jų verslas klesti, o kitus ištinka nesėkmės, bankrotai?

– Manau, kad tai lemia keletas dalykų. Pirmiausia, turbūt reikia turėti tam tikrų įgimtų savybių sėkmingai vystyti verslą. Juk taip pat yra ir kitose srityse – sakysime, gerų gydytojų ar ekonomistų yra nemažai, bet tik vienetai iš jų tampa tikrai garsūs. Tas pats yra ir versle. Panašiai yra ir su jūsų minimu „Mantingos“ įkūrėju Klemencu Agentu – juk jis jau nuo ankstyvos jaunystės buvo linkęs verslauti, užsidirbti

pinigų. Kitas dalykas – labai svarbu jausti atsakomybę, gerai pasverti visas įmanomas rizikas. Žinoma, svarbu ir asmeninės vadovo savybės, ir bendras komandinis darbas.

– Kokių dar asmeninių savybių reikia vadovui, kad verslas būtų sėkmingas?

– Manau, kad labai svarbu motyvacija, o tuo atveju, kai kalbame apie šeimos verslą, tai yra savaime suprantama. Be to, verslininkas turi nuolat tobulėti, sekti visas naujienas, greitai reaguoti į besikeičiančią padėtį, domėtis, gilintis ir nebijoti mokytis. Labai svarbu ir užsienio kalbų mokėjimas – ir tas pats „Mantingos“ įkūrėjas išmoko anglų kalbą, daug investavo į savo tobulėjimą ir žinias. Verslo sėkmę lemia ir atkaklus darbas,

tad sėkmingi verslininkai dar yra ir tikri darboholikai.

– Jūs daug metų vadovavote SEB banko Marijampolės skyriui ir daug bendravote su vietos verslininkais, kurie ateidavo prašyti paskolų. Turbūt buvo atvejų, kai ir pats jusdavote galimas rizikas dėl tų paskolų negrąžinimo?

– Išties labai svarbu nepervertinti savo galimybių, jausti ribas ir nesistengti per daug užgriebti. Turime „Arvi“ bendrovės įkūrėjo pavyzdį – buvo prašoma vis naujų ir naujų paskolų, nepakankamai įvertinant visas galimas rizikas, ekonomines krizes, nes į kalną ne visada kylama – būna ir nuokalnių. O dabar matome, kokioje padėtyje atsidadė šie anksčiau klestėjusi įmonė.

– Jums turbūt žinoma ir daugiau sėkmingo šeimos verslo pavyzdžių, kai jaučiant ir atsakomybę, ir motyvaciją pasiekiami gerų rezultatų?

– Toks pavyzdys galėtų būti ne tik „Mantinga“ ar „Vidara“, bet ir, pavyzdžiui, „Juodelių“ bendrovė. Ji per pastaruosius metus gerokai išaugo, o jos dabartinis vadovas Andrius Zimnickas, perėmęs vadovavimą iš savo tėčio Juozupo, man yra darbštumo ir atsakingumo pavyzdys. Kiek žinau, dar besimokydamas mokykloje ir paklaustas, kuo bus ateityje, sakydavo, kad verslininku. Kai buvo statomi „Juodelių“ įmonės pastatai ir Marijampolėje, ir Radviliškyje, sūnus pats nevengdavo apsilankyti darbininkų drabužių ir dirbti paprastų darbų.

„Mantinga“ surado savo sėkmės raktą

„Mantingos“ bendrovės įkūrėjas marijampolietis Klemencas Agentas sako, jog prieš 23-ejus metus kurdamas šią įmonę nemanė, kad šiandien ji bus tokia, kokia yra – turės tris gamyklas, bus didžiausia darbdavė Marijampolės regione, įdarbinusi apie 1500 žmonių, gamins per tūkstantį įvairių gaminių, kuriuos eksportuos į dešimtis pasaulio šalių. Paprašytas prisiminti pačią verslo pradžią, verslininkas teigia, kad ta verslo gyselė viduje slėpėjusi nuo mažumės.

Triušiai, balandžiai, dainos ir cirkas

– Kai dar buvau vaikas, savų pinigų užsidirbdavau augindamas ir parduodamas triušius, balandžius, o vasaromis, kai pasibaigdavo mokslo metai, dirbdavau krovėju ūkinių prekių parduotuvėje. Nuolat buvau užimtas ir turėjau įvairios veiklos. Su tėčiu, kuris buvo įkūręs tuometinio Kapsuko miesto cirką ir atlikdavo ten akrobatinius triukus, rengėme pasirodymus, aš daug kartų dalyvavau „Dainų dainelės“ finaluose, su klasės draugais mokykloje buvome sukūrę vokalinį instrumentinį ansamblį.

Baigęs mokyklą, pasirinkau studijas Kauno veterinarijos akademijoje. Studijų metais taip pat užsidirbdavau pinigų, veisdamas kailinius žvėrelius, augindamas daržoves. Vėliau užsiėmiau vynu importu ir prekyba, iš ten atėjau į prekybą degalais „Lukoil“ bendrovėje, – prisimena pašnekovas.

Būtent dirbdamas pastarojoje bendrovėje ir domėdamasis degalinių statyba, įranga, prekių jose išdėstymu užsienio šalyse K. Agentas pastebėjo, kad jose labai paklausios yra šviežios bandelės, kava, o Lietuvoje to dar nebuvo. Marijampolietis sužinojo, kad užšaldyti gaminiai atvežami į degalines ir čia krosnelėse iškepami.

Tada trijose dešimtyse „Lukoil“ degalinių Lietuvoje jo siūlymu buvo įsigytos tokios krosnelės ir pradėta vežti produkciją – sluoksnuotas bandeles, prancūziškus batonus, duoną, spurgas iš Prancūzijos ir vietoje kepti.

Ėmėsi naujo šeimos verslo

Netrukus K. Agentui teko priimti nelengvą sprendimą – atsisakyti kitų jo vystytų verslų ir imtis naujo šeimos verslo. Tuo metu, 1998-aisiais, kai buvo įkurta „Mantinga“, šaldytų produktų technologija Lietuvoje buvo naujovė ir vyravo nuomonė, kad šviežias gaminius yra tik tas, kurio tešla sumaišoma ir iš karto iškepama. Buvo sunku įsivaizduoti, kad šaldytas produktas gali būti šviežias, tačiau K. Agentas tikėjo šio verslo idėja ir ėmėsi ją įgyvendinti.

Technologiškai kepti paruošti užšaldyti duonos ir pyrago gaminiai iš Prancūzijos keliavo pas mus, bet tais pačiais 1998-aisiais prasidėjus Rusijos ekonominei krizei, kurios pasekmės skaudžiai užgūlė ir Lietuvą, importuojami gaminiai pirkėjams tapo per brangūs. Tada „Mantingos“ įkūrėjo galvoje ėmė suktis mintis pirmą šaldytų gaminių gamyklą statyti Lietuvoje. Taip 1999 m. Marijampolėje prasidėjo pirmosios 550 kvadratinio metrų ploto „Mantingos“ gamyklos statyba, o 2000-aisiais

čia buvo pagaminta pirmoji produkcija, kurią pradėta eksportuoti.

– Nuo pat pirmųjų naujosios įmonės žingsnių man buvo visiškai aišku, kad tai bus šeimos verslas ir šeimos įmonė. Tai užkoduota ir pačiame įmonės pavadinime. „Mantinga“ yra mano sūnaus Manto, kuris jau beveik pustrėčių metų vadovauja bendrovei, vardo dalis, o „-inga“ sutampa su dukters Ingridos, taip pat dirbančios bendrovėje, vardo pradžia.

Nuo 1998 metų, kai šeimos verslas žengė pirmuosius žingsnius, daug kas pasikeitė, tačiau šeimyniškumas ir socialinė atsakomybė šeimos verslui ir miesto bendruomenei buvo, yra ir bus pagrindinė vertybė, – teigia „Mantingos“ įkūrėjas.

Karjeros laiptais kilo palaipsniui

Mantas Agentas, paklaustas, ar jo atėjimas į „Mantingą“ buvo savaime aiškus dalykas, atsako, kad kai jis

„Mantingos“ įkūrėjas Klemencas Agentas patenkintas, kad jo sūnus Mantas perėmė vadovavimą bendrovei ir savo rankas.

Ričardo PASILIAUSKO nuotrauka

dar mokėsi vidurinėje mokykloje, iš darbo grįžęs tėtis daug pasakodavo apie bendrovę, savo verslą, bet kažkokios ypatingos prievartos ateiti dirbti į ją nebuvo.

– Jaunesnėse mokyklos klasėse man tai labai rūpėjo, o jau baigiant Rygiškių Jono gimnaziją buvo aišku, kad rinksiuosi studijuoti tiksluosius mokslus, nes jie patiko labiau už humanitarinius. Pasirinkau ekonomikos studijas Vilniaus universitete, kur įgijau bakalaurą, vėliau buvo magistro studijos, lankiau daug įvairių kursų ir ruošiausi darbui „Mantingoje“, – prisimena Mantas.

Jo atėjimas į šeimos verslą

buvo tarsi savaime suprantamas, ir tėčiui tikrai nereikėjo naudoti kažkokios prievartos. Bendrovėje sūnus darbavosi dar besimokydamas gimnazijoje atostogų metu. Studijuodamas ketvirtame kurse jis čia atėjo dirbti projektų vadybininku, vėliau užsiėmė prekių eksporto, rinkodaros klausimais, po to dvejus metus vadovavo kitai šeimos įmonei Vilniuje ir vėl grįžo į Marijampolę. Čia toliau kilo karjeros laiptais, dirbo „Mantingos“ vieno iš departamentų vadovu, generalinio direktoriaus pavaduotoju, o 2019 metais tapo bendrovės vadovu.

(Nukelta į 5 psl.)

laboratorija

Algis VAŠKEVIČIUS
tel. (8 343) 54350
el. p. algis@suvaikietis.lt

„Mantinga“ surado savo sėkmės raktą

(Atkelta iš 4 psl.)

– Šis žingsnis subrendo natūraliai. Mes su Mantu susėdome, pasikalbėjome, jis bendrovėje dirbo jau nemažai metų, sukaupe tam tikros reikiamos patirties ir galėjo imtis vadovaujančio darbo. Aš dirbau ir tebedirbu bendrovės valdybos pirmininku ir man pačiam teko susitaikyti su tuo, jog sūnus perėmė atsakomybę ir toliau būtent jis vadovaus. Taip susiklostė aplinkybės, kad kuriam laikui teko kažkiek atitolti nuo bendrovės reikalų, daug laiko praleisdavau Vilniuje, ir taip atsirado puiki proga sūnui įrodyti savo sugebėjimus šeimos versle, – sakė „Mantingos“ savininkas.

M. Agentas, paklaustas, kaip darbuotojai sureagavo į jo naujas pareigas, sako, kad pradžia buvo nelengva – jis turėjo įrodyti, kad bū-

damas 28-erių metų sugebės vadovauti pusantro tūkstančio žmonių kolektyvui. Tą pasitikėjimą reikėjo užsitarnauti, ir per neilgą laiką tai pavyko padaryti. Pasak Manto, verslo sėkmę didele dalimi lemia būtent komandinis darbas, ir komandos vaidmuo yra labai svarbus.

Tą patį akcentuoja ir K. Agentas, įvardindamas strategišką žmonių parinkimą: „Pats vienas negali pasiekti tikslo, tam reikia vienodai mąstančios komandos. Sėkmingas verslas – nuoseklus ir ilgalaikis tikslo siekimas. Versle – kaip daugiavaikėje šeimoje: tėvai vieni neužaugina savo atžalų. Vaikai augina vaikus, t. y. broliai, seserys prižiūri vieni kitus.“ Todėl kalbant apie šios bendrovės verslą nuolat pabrėžiama, kad tai ne vien tik gamykla ar kepykla, kad tai – daugiau kaip 1500 darbuo-

tojų „Mantingos“ šeima, kurioje svarbus kiekvienas narys, nes jis – savo srities profesionalas.

Per daugiau kaip du veiklos dešimtmečius „Mantingos“ gaminiai tapo populiarūs ne tik Lietuvoje, bet ir užsienio šalyse. Šiandien įmonės produkcija eksportuojama į 37 pasaulio valstybes, tarp jų ir Jungtines Amerikos Valstijas, Kiniją, Singapūrą, Japoniją, Azerbaidžaną, Afrikos šalis. „Mantingoje“ juokaujama, kad Marijampolėje sukurti produktai aromata sklaidžia visame pasaulyje. Įmonės gaminių galima rasti prekybos centruose, viešbučiuose, restoranuose, kavinėse, degalinėse, mokyklose.

Vartotojų skoniai įvairiose šalyse – skirtingi

Šiandien jau trijose „Man-

tingos“ gamyklose, kurių plotas apie 60 tūkst. m², gaminamos šaldytos bandelės, duona, spurgos, kiti kepiniai, pikantiški gaminiai, sumuštiniai, šaldyta tešla, picos. Gaminų asortimentas nuolat plečiamas, nes keičiasi pirkėjų įpročiai ir skonis.

– Tie skoniai skirtingose šalyse skiriasi. Pavyzdžiui, prancūzai šioje srityje labiau konservatyvūs, jie metų metais renkasi tuos pačius penkis šešis gaminius, o lietuviai nuolat nori išbandyti ką nors nauja, tad vienus gaminius nustoja gaminti, juos pakeičia kiti.

Skiriasi ir Baltijos šalių gyventojų skonis – pavyzdžiui, latviai labiau mėgsta mūsų gaminiuose naudojamą vištieną, kai ji būna supjaustyta smulkesniais, o lietuviai – stambesniais mėsos gabalėliais. Apskritai Latvijoje populiari rūky-

ta vištiena, ko negalima pasakyti apie Lietuvą, kur populiarnesne kepta, – aiškina K. Agentas.

Šiandien „Mantinga“ yra didžiausia tokio veiklos pobūdžio bendrovė Baltijos šalyse, o ir Vakarų Europos mastu ji būtų vidutinio dydžio. Vokietijoje, Prancūzijoje, kitose Europos šalyse yra gerokai didesnių panašia gamyba užsiimančių šeimos įmonių, bet turint omenyje, kad jos veikia jau po šešiasdešimt ar dar daugiau metų, tad „Mantinga“, palyginus su jomis – labai jauna bendrovė.

– Vienas iš mano mėgstamų posakių yra „Nemąstyk iki lubų. Mąstyk iki dangaus“. Mes turime labai aiškią strategiją ir ateities tikslus, kurių ir toliau kryptingai sieksime. Laukia ilgas ir įvairių iššūkių pilnas kelias, kurį kartu su visais „Mantingos“ darbuotojais nueisime ir augsime kartu: tiek įmonė, tiek jos žmonės, – sako „Mantingos“ įkūrėjas.

„Vidaros“ bendrovės savininkai: nesutarimus reikia palikti namuose

Marijampolėje ir visoje Lietuvoje neblogai žinoma uždaroji akcinė bendrovė „Vidara“ po trijų mėnesių, ateinančių metų vasario 12-ąją, minės 30-ąsias įkūrimo metines. Tai šeimos įmonė – bendrovę įkūrė marijampolietis Viktoras Kemeraitis, nemažai metų vadovavęs tuometei Kapsuko tarpkolūkinei statybos organizacijai, vėliau performuotai į Marijampolės statybų bendrovę „Statybos ritmas“, su savo dviem sūnumis Dariumi ir Ramūnu. Iš čia ir bendrovės pavadinimas – tai Viktoro, Dariaus ir Ramūno vardų trumpinys.

– Daug metų dirbant Tarpkolūkinėje statybos organizacijoje pastatėme šimtus, jei ne tūkstančius pačių įvairiausių pastatų kaimuose – tai ir mokyklos, kultūros namai, ir gyvenamieji daugiabučiai bei kiti statiniai. Kai ši organizacija tapo „Statybos ritmo“ bendrove, joje iš pradžių dirbau vyriausiuoju inžinieriumi, o vėliau tapau generaliniu direktoriumi.

Tais laikais, kai vadovavau šiai bendrovei, joje dirbo apie 800 žmonių, darbų apimtys ir atsakomybė buvo didžiulė. Pastatėme daugybę įvairiausių pastatų, iki šiol su džiaugsmu prisimenu kai kuriuos iš jų, pavyzdžiui, Lietuvos konsulato pastatą Lenkijoje, Seinuose, kuris pradėtas statyti man vadovaujant. Atsisveikinęs su „Statybos ritmu“, 1995 metais atėjau vadovauti mūsų šeimos valdomai „Vidarai“, o dabar iš manęs vadovo pareigas yra perėmęs sūnus Darius, – pasakojo V. Kemeraitis.

Pats Darius mokyklos suole apie statybininko profesiją negalvojo – jo mintis buvo užvaldęs sportas. 1982–1990 metais D. Kemeraitis sportavo labai aktyviai ir pasiekė nemažai – turbūt nedaugelis žino, kad nuo 1985 metų Lietuvos lengvosios atletikos rinktinės nariu buvęs Darius tapo šalies trumpų nuotolių čempionu ir prizinininku 60, 100 ir 200 metrų bėgimo distancijose.

– Tos išsiugdytos sportininko savybės vėliau labai padėjo versle. Bėgimo takelyje esi vienas, esi kovotojas, ir tai, ką pasieksi, priklaus-

so tik nuo tavęs. Išmokau kovoti, būti atsakingas. Tiesa, vėliau su aktyviu sportu teko atsisveikinti, bet jis ir toliau man yra svarbus, – sakė „Vidaros“ vadovas.

D. Kemeraitis jau aštuonerius metus mūsų mieste rengia bėgimą „Bėgame už Marijampolę“, kuris sulaukia vis didesnio dėmesio. Verslininkas taip pat yra Marijampolės lengvosios atletikos sporto klubo pirmininkas, yra šiemet įkurtos asociacijos Marijampolės sporto veteranai prezidentas, aktyviai dalyvauja kuriant miesto sporto strategiją.

V. Kemeraitis, paklaustas, ar norėjo, kad sūnus būtų inžinierius, kaip ir jis pats, o ne sportininkas, sako, kad tuo metu iš sporto pragyventi nebuvo galima, tad reikėjo įgyti specialybę. Tuometčiame Kauno politechnikos institute (dabar – Kauno technologijos universitetas) taip pat studijavo ir jį baigę ketveriais metais vyresnis Dariaus brolis Ramūnas, įgijęs inžinieriaus statybininko-technologo profesiją, tad brolio pėdomis pasekė ir Darius, pasirinkęs tą pačią specialybę.

Beveik šimtą darbuotojų turinčios „Vidaros“ specializacija yra statybinės medžiagos – bendrovė Lietuvoje ji labiausiai žinoma kaip stogų ir fasadų pardavėja. Didžiąją dalį apyvartos – apie 70 procentų būtent ir sudaro prekyba. Šalyje keliuose miestuose veikia 6 skyriai, likusi dalis – statybos darbai bei kultūros paveldo objektų restauravimas.

Būtent dėl tokių objektų res-

D. Kemeraičiui tėčio Viktoro nuomonė yra svarbi.

Ričardo PASILIAUSKO nuotrauka

tauravimo bendrovė labiau žinoma Sūduvos sostinėje, nes čia jos specialistai restauravo daugybę istorinių miesto pastatų. Tai – ir Marijampolės prokatedra, ir buvusi Marijampolės sinagoga, kur dabar įsikūręs Meilės Lukšienės švietimo centras, ir Krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejus. Beje, sutvarkytas ir lankymui pritaikytas šio muziejaus rūsys Vytauto gatvėje esančiame pastate kaip tik šiomis dienomis pakvietė pirmuosius lankytojus. Itin gerai įvertintas ir Bulotų namų P. Vaičiūčio gatvėje restauravimas – šis apšiuręs pastatas pasikeitė neatpažįstamai.

– Restauruoti istorinius pastatus – ir sudėtingas, ir labai atsakingas darbas. Jį gali atlikti tik atitinkamus sertifikatus turinčios

įmonės, yra daug įvairių griežtų reikalavimų, saugant istorinį paveldą. Ir rekonstruojant tuos pačius Bulotų namus dalį naujų lentų teko specialiai „pasendinti“ specialiomis medžiagomis, kad jos vizualiai nesiskirtų nuo išlikusiųjų senųjų, – pasakojo V. Kemeraitis.

Prieš septynerius metus „Vidara“ įsigijo buvusių miesto kultūros rūmų Stoties gatvėje pastatą. Didžiulis, daugiau kaip 3000 kvadratinį metrų ploto statinys dar ilgokai po įsigijimo stovėjo tuščias. Pasak V. Kemeraičio, reikėjo sukaupti lėšų, kad čia būtų galima perkelti dalį veiklos, tad neskubėta, įrangos darbai palaipsniui vyko viduje. Dabar čia jau veikia profesionalus stogų ir fasadų centras, greitai bus beto-

nuojamos buvusios koncertų salės grindys, kur įsikurs bendrovės sandėlis, šalia esančioje patalpoje, kur anksčiau buvo sporto salė, atsiras gamybinės patalpos.

Paklaustas, kur yra „Vidaros“ sėkmingo verslo paslaptis ir kokią įtaką daro tai, jog bendrovė yra šeimos įmonė, V. Kemeraitis sako, kad kažkokių stebuklingų receptų nėra. Svarbu, kad dirbama tariantis, ieškant geriausių sprendimų, už kuriuos atsakingi šios šeimos nariai. „Vidaros“ bendrovės statybos skyriuje projektų vadovu dirba ir R. Kemeraičio sūnus Karolis, tad galima teigti, jog įmonėje šeiminingai jau trečioji Kemeraičių šeimos karta.

Ar visada pavyksta susitarti, ar neišsiskiria nuomonės? Darius teigia, kad į tėčio nuomonę įsiklauso, jo patirtis yra svarbi, bet naujas, greitai besikeičiantis laikmetis kartais reikalauja modernių, kartais ir nestandartinių sprendimų. Jis prisipažino, kad ir dėl buvusių kultūros rūmų pirkimo tėčio nuomonė iš pradžių buvo gana skeptiška.

– Turiu pripažinti, kad Darius, norėjęs įsigyti šį pastatą „Vidarai“, buvo teisus. Aš laikauš tokios taktikos, kad visus nesutarimus, ginčus reikia palikti namuose, o darbe kartu ieškoti geriausių sprendimų. Man yra ramu, kad šeimos verslas yra patikimose rankose, kad koronaviruso pandemija mūsų darbų apimčių nesustabdė, kad bendrovė dirba stabiliai ir plečiasi, – sakė V. Kemeraitis.

• Įdomios
pažintys •

Loreta AKELIENĖ

**Profesoriumi netapo,
nes pritrūko pašaukimo**

Nors S. Burinskas yra mokslo bendradarbis Kauno technologijos universiteto (KTU) Sintetinės chemijos institute, bet sako, kad jo darbų tik mažesnioji dalis susijusi su mokslu. S. Burinskas 2011 m. baigė KTU doktorantūros studijas, jo disertacijos tema „Daugiakomponenčių medžiagų dangų sintezė ir savybių tyrimas“.

– Po Rygiškių Jono gimnazijos aš KTU baigiau taikomosios fizikos visų trijų pakopų studijas iki daktaro. O darbai buvo daugiau susiję su mokslinės įrangos aptarnavimu, priežiūra, medžiagų matavimais – dirbau kaip serviso inžinierius. To mokslo buvo tik tiek, kiek reikėjo daktaro disertacijai, – atvirai sako vyras, pridurdamas, kad mokslininkas iš jo nekoks, labiau praktikas.

Bestudijuodamas S. Burinskas dirbo aptarnavimo inžinieriumi, tyrimų specialistu, laboratorijos vedėju. O į universitetą grįžo po įvairių įrangos aptarnavimo (serviso) darbų 2016 metais ir iki šiol yra mokslo darbuotojas. Lygiagrečiai dirba tauriųjų metalų cheminės analizės laboratorijoje UAB „Metralis“, ten ir rengiasi likti. Nuo gruodžio planuoja atsisakyti darbo KTU. Pasak jo, taip gyvenimas „važiuoja“ dabar, o kaip bus toliau, nežinia, gal kada grįš į savo Alma mater.

Į klausimą, kas paskatino siekti daktaro laipsnio, atsakė irgi labai atvirai – dauguma plaukia pasroviui, nesigilindami, ir jis taip darė.

– Ne kiekvienas gali savo verslą sukurti ar rasti puikų darbą, taigi ir aš kopčiau moksluose, kol leido jėgos. Galėjau šiandien jau būti profesorius, bet laiku susivokiau, kad nenoriu dirbti su studentais, nors tada buvo geras laikas tai daryti. Privačiame sektoriuje dabar uždirbu daugiau, – sakė S. Burinskas.

Beje, dėstytoju būti nenorėjo ne dėl atlyginimo. Jau turėjo šiek tiek praktikos, nes būdamas doktorantas dirbo su studentais, ir suprato, jog reikia sugebėti dirbti su žmonėmis.

– Žinias į galvą kimšti yra sunku. O aš nesu tam sutvertas – pašaukimo pritrūko. Deja, ne visi suvokia, koks nelengvas yra pedagoginis darbas – kai ne visi mokiniai gabūs, o išmokyti reikia visus, – savo patirtimi dalijosi vyras.

**Labiau domino
praktinė fizika**

Visgi ilgą studijų universitete jis nelaiko savo prarastu laiku – nors ne visas žinias panaudoja gyvenime, bet smegenys gerai išmankštintos. Studijuodamas pastebėjo, kad labiau patinka krapštytis su įranga, ją remontuoti, ir tai pradėjo daryti nuo magistro studijų. Pasak S. Burinsko,

Saulius Burinskas – fizikos mokslų daktaras su fotoaparatu

Iš Marijampolės kilęs fizikos mokslų daktaras 39 metų Saulius Burinskas sako esantis labiau praktikas, nei mokslininkas. Laisvalaikį jis vaikosi paukščius, gano elnius ir briedžius, sekioja paskui vabalus. Juos visus fotografuoja, nes toks hobis. Fotografavimas, pasak jo, kaip medžioklė, tik be kraujo. Niekam neskauda, o fotografas patiria tą azartą, kurio taip trūksta kiekvieno gyvenime.

Fizikos mokslų daktaras Saulius Burinskas daug laiko skiria gyvosios gamtos fotografavimui. Nuotraukos iš asmeninio pašnekovo albumo

ne kiekvienas sugeba savo įrangą ne tik naudoti, bet ir prižiūrėti. Kaune mokoma daugiau taikomosios fizikos, o Vilniuje – daugiau teorinės.

S. Burinską visada labiau domino praktinė fizika. KTU jis pastaruosius metus dirbo su sintezės įranga, vakuuminiais distiliatoriais, skirtais išgarinti – jie nuolat genda, tenka daug taisyti. Kita jo darbo dalis – infraraudonųjų spindulių spektrometru matuoti medžiagas, charakterizuoti molekules arba masių spektrografu nustatinėti molekulių savybes.

– O tauriųjų metalų laboratorijoje aš kūrčiau visą procesą ir prižiūrėjau, kaip iš, pavyzdžiui, detalės nustatyti, kiek joje yra

aukso. Tai padaryti nėra paprasta, reikia atlikti daug žingsnių, kol atskiri tauriuosius metalus ir pamatuoji, kiek jų yra. Viso proceso priežiūra – mano darbas, esu tyrimų specialistas, – pasakojo S. Burinskas.

Emigruoti nenorėtų

Nuo sudėtingų mokslinių temų perėjus prie kasdieniškesnių – migrantų krizės pasienyje, paaiškėjo, kad S. Burinskas nėra rasistas.

– Visgi nenorėčiau, kad migrantai musulmonai čia dideliais kiekiais apsigyventų ir imtų daryti savo tvarką. Nesakau, kad jie blogi žmonės, yra visokių, kaip ir bet kur, bet dideliais kiekiais jie

gali elgtis nenusipėjimai. Belgijos pavyzdys rodo, kad musulmonų anklavas nėra gerai. Kol jų nedaug, keli tūkstančiai, nieko blogo – įvairovė naudinga, mums reikia pratintis vieniems prie kitų. Mes juk irgi veržėmės į Didžiąją Britaniją, tik nenorėjome ten savo tvarkos daryti – esame kitokie. Ir šie migrantai, jei laikytųsi vietinių papročių, integruotųsi, tegul gyvena. Juk lietuvių nedaugėja, kas iš to, kad čia liks tuščia šalis, – svarstė mokslininkas.

Pats emigruoti jis nenorėtų. Matė Europos šiek tiek, teko trumpai dirbti kurį laiką. Burinskų šeima persikraustė iš Marijampolės į Kauną 2002 metais. Vyras sako, kad pinigų ir čia, gimtinėje, sugeba užsidirbti. S. Burinskas laiko save patriotu, taigi dėl papildomo tūkstančio eurų keltis į Britaniją nenori. Iš patriotiškumo ir savo dukroms 13-metėi Rugilei ir 8-erių Vilgailei rinko lietuviškus vardus. O vaikai gyvenant užsienyje jau būtų nelietuviai. Matęs dukrų klasėse tokių – grįžta pusiau lietuviai. Pasak jo, sunku kitoje šaly išsaugoti tautinę tapatybę, po trijų kartų dauguma ją praranda.

**Hobis – laukinės gamtos
fotografavimas**

S. Burinskas pasakojo vienu metu turėjęs net keturis darbus, bet trumpai, paskui buvo trys. O dabar keleri metai dirba dviejuose darbuose. Sako, taip pasinėręs į darbus, kad net hobiui laiko nėra. O hobis – laukinės gamtos fotografija, ir prasidėjo tai nuo 2015 metų, kai nusipirko fotoaparata su dideliu priartinimu.

– Apstulbau, nes atsivėrė naujas pasaulis. Iš 400 Lietuvos paukščių rūšių per tuos metus jau apie 250 nufotografavau. Dar liko apie 50 rūšių, o visus likusius užfiksuoti – gryniausią loteriją, – sako jis.

Jei nenori šaudyti gyvūnų, bet patinka leisti laiką gamtoje, geriausia išeiti – fotografuoti. Elniai, briedžiai lengvai neprisi-

leidžia, jų reikia tykoti. Paukščius sekti tenka anksti rytais.

Pasak vyro, šiuo metu, kol tiek darbų, laiko hobiui rasti sunkiau, o išėjus į pensiją jau gali neužtekti sveikatos.

– Pastaraisiais metais ėmiau fotografuoti vabzdžius, nes nereikia anksti keltis. Bet jų, pasirodo, yra 35 tūkstančiai rūšių ir labai sunku identifikuoti, – sako mokslininkas, pridurdamas, kad jau galėtų ir nuotraukų knygą išleisti ar bent albumą giminėms, bet vėl – reikia rasti laiko.

Jo hobį palaiko žmona Viktorija – dalyvaudavo kartu paukščių stebėjimuose, kone pusę paukščių padėjo atrasti.

Internete yra keletas galerijų, kur S. Burinskas publikuoja savo nuostabias nuotraukas. Sako, nesantis profesionalas ar labai žinomas, bet jau ir ne mėgėjas.

Į klausimą, ar atrado kokį retą paukštį, sakė, kad iš tų nufotografuotų 250 rūšių daugelis iš mūsų nesame matę 240... Tai kas tada būtų toji reta rūšis? Pasak jo, yra tokių, kurių apie 10 porų šalyje gyvena, ir jų nepamatysi, jei nežinosi, kuriame ežere jie išsikūrę. Taigi S. Burinskas tokiems paprasčiausiems žmonėms, kaip mes, parodo mūsų paukščius iš arti.

Pasakoja, kad lankydamas paukščių stebėjimo kursus sutiko labai įvairių žmonių. Jiems paukščių stebėjimas ir ieškojimas – atgaiva, pabėgimas nuo kasdienybės, tikslas pabūti gamtoje. O dauguma juk sėdi namie prie kompiuterių ir neranda tikslo išeiti į gamtą.

Kaip sako išminčiai, žmogui neduotas saiko jausmas – sunku pasakyti sau „gana“. O S. Burinskas kalba apie tai, kad jau užsidirbo pakankamai, jau norėtų pailsėti. Tik iki pensijos – dar 25 metai. Pats savęs klausia, ar verta kalti pinigus, ar jau laikas sustoti? Gal tada atsirastų laiko paruošti ne tik knygą, bet ir surengti parodą savo gimnazijoje?

Namines pelėdas pavyko aptikti Asavos kaime, Kalvarijos savivaldybėje.

Eurazijos briedis nufotografuotas miške netoli Baltosios Ančios HE.

Jūsų sveikatai

REKLAMA

Dantų protezavimo kompensavimas – kam priklauso ir kur kreiptis?

Dantų praradimo problema Lietuvoje yra ganėtinai opi – apie 30% vyresnių nei 65 metų amžiaus lietuvių neturi savų dantų. Netekus kelių ar visų dantų vyksta negrįžtami biologiniai pokyčiai: nyksta žandikaulio kaulas, keičiasi sukandimas, krypsta šalia esantys dantys, likę dantys neatlaiko protezams tenkančio krūvio, sutrinka virškinimo sistema, taip pat nukenčia žmogaus socialinis gyvenimas. Nesvarbu, kiek ir kurioje vietoje trūksta dantų, šią problemą būtina spręsti nelaukiant.

CLINIC | DPC odontologijos klinikų tinklo pardavimų vadovė Laura Bukaveckienė

„Išimamų dantų protezų paskirtis – atkurti prarastų dantų estetiką ir funkciją, todėl svarbu, kad pacientui parinktos protezavimo ir dantų sustatymo metodikos leistų pritaikyti geresnius ir išimamus dantų protezus atitinkančius okliuzijos ir artikuliacijos reikalavimus“, – pasakoja odontologijos klinikų tinklo pardavimų vadovė Laura Bukaveckienė. „Primename, kad asmenims, turintiems teisę dantis protezuoti Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) lėšomis, visose CLINIC | DPC klinikose iki 2022 metų sausio 31 d. išimami dantų protezai bus gaminami be papildomos priemokos“, – teigia pašnekovė.

CLINIC | DPC laboratorijoje dirbantys technikai pasižymi dideliu teorinių žinių ir praktinių įgūdžių bagažu, kurio dėka pagamina gerai fiksuojamas, lengvas, estetiškas ir sandariai priglundančias prie dantenų išimamų dantų protezų plokšteles. Dantų technikai visas plokšteles formuoja pagal sferinę plokštumą – taip geriau atstatoma kramtymo funkcija. Netinkamai pagamintas pilnas išimamas dantų protezas, kai netolygiai paskirstomas kramtymo krūvis, pagreitina žandikaulio kaulo nykimą.

Pašnekovė tikina, kad klinikos gydytojai odontologai ir dantų technikai glaudžiai bendradarbiauja norėdami užtikrinti kokybišką darbą ir gamina protezus,

kurie ne tik bus patogūs pacientui, bet grąžins išnykusią kramtymo, kalbos funkciją ir estetinį vaizdą.

Nebereikia pas šeimos gydytoją

Norintiems ir turintiems teisę dantis protezuoti Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) lėšomis, pasikeitusi tvarka ne tik sumažina darbo krūvius šeimos gydytojams, bet ir sutrumpina protezų gavimo procedūrą pacientams. Plačiau apie tai papasakoti sutiko ir mūsų pašnekovė.

„Anksčiau norintiems dantis protezuoti Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis tekdavo apsilankyti pas šeimos gydytoją, kuris išrašydavo siuntimą pas odontologą. Po apsilankymo pas odontologą pacientui reikėdavo kreiptis į Teritorines ligonių kasas. Dabar odontologai įgavo teisę be šeimos gydytojo siuntimo suvesti į sistemą reikiamus duomenis ir patvirtinti, ar pacientui priklauso kompensavimas. Pirmiausia gydytojas odontologas įvertina paciento burnos ir dantų būklę, tuomet priima sprendimą koks gydymas bus reikalingas. Jei tai protezavimas, gydytojas tikrina TLK duomenis ir registruoja pacientą gydymui“, – pasakoja L. Bukaveckienė. – „Trumpai tariant, viską už jus sutvarkysime mes, jums tereikia apsilankyti vienoje iš dvylikos CLINIC | DPC klinikų“.

Asmenims, turintiems teisę gauti kompensuojamas dantų protezavimo paslaugas ir kuriems buvo nustatytas dantų protezavimo pagrindumas, nebereikės rašyti prašymo įtraukti į laukiančiųjų sąrašą ir laukti teritorinių ligonių kasų patvirtinimo. Nustačius teisę ir pagrindimą gydytojams odontologams teliks suvesti duomenis į Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą (ESPBI) ir asmenį užregistruoti Eilių ir atsargų valdymo informacinės sistemos Dantų protezavimo posistemyje (EVIS DP).

Dažniausiai pacientų užduodami klausimai

Pasikeitusios sąlygos daliai pacientų sukėlė sumaišties ir paliko neatsakytų klausimų, todėl CLINIC | DPC klinikos atstovė pasistengė atsakyti į dažniausiai pasitaikančius.

Kas turi teisę į PSDF biudžeto lėšomis kompensuojamą dantų protezavimą?

L. Bukaveckienė teigia, kad dažniausiai žmonės net nežino, jog jiems priklauso teritorinių ligonių kasų kompensacija. „Neretai sulaukiame skambučių, kai laikraštyje perskaitę skelbimą žmonės tikslinasi, ar nemokamai dedame dantis. Trumpas atsakymas – taip, išimami standartiniai protezai, abiem žandikauliams, finansuojami iš PSDF lėšų. Dedame, tačiau ne visiems. Tokią teisę turi šie apdraustieji: asmenys, kuriems sukako senatvės pensijos amžius; vaikai iki 18 metų; asmenys, pripažinti nedarbingais arba iš dalies darbingais; asmenys, kuriems buvo taikytas gydymas dėl burnos, veido ir žandikaulių onkologinės ligos“.

Ką daryti, jeigu noriu gauti protezavimo kompensaciją?

Reikia keiptis į kliniką, kuri pasirašiusi sutartį su TLK. Klinikų tinklas CLINIC | DPC tokią sutartį sudaręs, todėl norint gauti protezavimo paslaugas galima kreiptis į bet kuriame mieste esančią mūsų kliniką, kurioje gydytojas nustatys, ar asmeniui gali būti teikiamos kompensuojamos dantų protezavimo paslaugos.

Kokią sumą kompensuoja valstybė ir ar man reikės primokėti?

Pirminė konsultacija su apžiūra kainuoja 1 eur. Pacientams, kuriems reikalingi išimami pro-

CLINIC | DPC laboratorijoje dirbantys technikai pasižymi dideliu teorinių žinių ir praktinių įgūdžių bagažu

tezai, CLINIC | DPC klinikose odontologai, sutvarkę visus reikiamus dokumentus, pagamins juos nemokamai. Kitos paslaugos apmokamos pagal patvirtintą klinikos kainininką.

Ką reikia žinoti norint pradėti gydymą CLINIC | DPC klinikose?

Pašnekovės teigimu, protezų kompensaciją norintys gauti asmenys tiesiog turėtų paskambinti klinikos telefonu +370 632 00005 ir registruotis pas gydytoją konsultacijai.

Konsultuokitės nuotoliniu būdu

Besirūpindami savo pacientų saugumu ir norėdami suteikti kuo didesnę patogumą siūlome nuotolines konsultacijas internetu. Net neabejojame, kad jauniems pacientams tokia paslauga ne-

kelia jokios nuostabos, tačiau ja pasinaudoti skatiname ne tik jaunuolius, bet ir jų garbaus amžiaus artimuosius. Išklausysime nusi-skundimus ir lūkesčius, supažindinsime su gydymo galimybėmis. Beliks tik išsirinkti tinkamą laiką ir atvykti gydymui!

Vadovaujamės principu, kad nėra padėties be išeities, todėl imamės visų priemonių, kad šiuo nestabiliu laikotarpiu mūsų pacientai susidurtų su kuo mažiau sunkumų. Galvojate apie išimamus dantų protezus, o gal tokių reikia jūsų artimajam? Susisiekite su CLINIC | DPC klinikos darbuotojais, kurie atsakys į visus iškilusius klausimus.

CLINIC | DPC
Dantų Priežiūros Centras

www.clinicdpc.lt

Pasikeitusi tvarka ne tik sumažina darbo krūvius šeimos gydytojams, bet ir sutrumpina protezų gavimo procedūrą pacientams

Imunitetui vien vitamino C nepakanka

Tai, kas dabar vyksta visame pasaulyje, tik dar kartą įrodo, kad virusai gali užpulti visiškai netikėtai ir ilgam pakeisti mūsų gyvenimą. Kaip to būtų galima išvengti? Kaip nesusirgti? Geriausia ką galime padaryti – saugoti save ir kitus.

Būtina dėti visas pastangas, kad imuninė sistema taptų kuo mažiau pažeidžiama. Stipri imuninė sistema pati atlieka savo darbą – gina mus nuo ligos sukėlėjų. Būtent ji yra vienas pagrindinių kovotojų su naujuoju koronavirusu. Tad kaip mes patys galime jai pagelbėti?

Kas tai yra imunitetas

Žvelgiant iš mokslinės pusės, imunitetas – tai organizmo ląstelių, audinių, organų apsaugos sistema, kuri saugo organizmo genetinį pastovumą, atskiria tai kas organizmui yra „sava“ nuo to, kas „svetima“ ir neutralizuoja kenksmingus, galinčius sukelti ligas mikroorganizmus. Kiekvieną akimirką mūsų imunitetas privalo būti pasiruošęs likviduoti bakterijų ir virusų keliamą pavojų. Ne išimtis ir puikiai pažįstamos sezoninės peršalimo ligos, ir net nauji virusiniai susirgimai bei jų

protrūkiai visame pasaulyje.

Kompleksinei sistemai reikalingas kompleksinis palaikymas

Dėl nežinojimo žmonės dažnai puola į kraštutinumus – vartoja didelius kiekius vitamino C ar kokio nors kito stebuklingo vitamino, pradeda ekstremaliai grūdintis ar imtis kitų priemonių, kurios gali net pakenkti sveikatai. Būtina atsiminti, kad imunitetas – kompleksinė sudėtinga sistema ir viena medžiaga neužtikrins sklandaus visos sistemos veikimo.

Patys paprasčiausi saugaus imuniteto stiprinimo būdai – buvimas gryname ore, judėjimas ir be abejo – taisyklinga ir įvairi mityba. Jeigu mūsų mityba skurdi, nuo viruso imuninė sistema jūsų neapsaugos. Jeigu kasdien valgote vien kruopas arba miltus, nuo bado apsiginti tai padės, bet

nuo viruso neapsaugos, kadangi tai mums neduos jokių naudingų maistinių medžiagų. Svarbu pabrėžti, jog gyvename laikais, kuomet kalorijų netrūksta, todėl renkantis maistą, reikia prisiminti, kad ne tik sotumo pojūtis, bet ir maistinė vertė bei potenciali nauda yra nemažiau svarbios.

Mokslininkai daugybę metų tiria įvairius produktus ir priėjo išvados, kad per pastaruosius keliasdešimt metų maiste smarkiai sumažėjo vitaminų ir mineralų. Tad net maitinantis įvairiai ir subalansuotai, vis sunkiau darosi gauti visų reikalingų maistingųjų medžiagų...

Efektyvus būdas papildyti savo organizmo resursus reikalingomis medžiagomis – kokybiški maisto papildai. Tačiau juos renkantis svarbu atsižvelgti į sudėtį, kad būtų efektyvūs ir saugūs kiekiai, pakankama sudėtinių medžiagų įvairovė.

Svarbiausios medžiagos efektyviam imuninės sistemos palaikymui

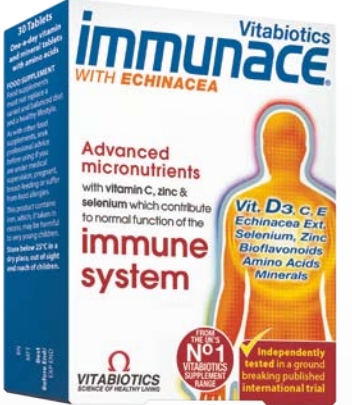
Antioxidantai. Yra pripažinta, jog laisvieji radikalai yra vienas svarbiausių faktorių silpninančių imuninę sistemą ir viena pagrindinių daugybės ligų priežasčių. Antioxidantai – medžiagos, padedančios neutralizuoti žalingą laisvųjų radikalų poveikį ir mažinančios ląstelių oksidacinį pažeidimą.

Antioxidantų žmogus gauna su maistu, vieni geriausiai žinomų – vitaminai C, E, cinkas, manganas, selenas, varis. Svarbu pažymėti, jog, be to, kad skirtingi antioxidantai veikia drauge kaip sistema, organizmo audinių galimybės kaupti antioxidantus yra ribotos, tad pavienių antioksidacinių medžiagų, pavyzdžiui tik vitamino C, vartojimas didelėmis dozėmis nėra efektyvus. Efektyviam imuniteto palaikymui, būtina antioxidantų įvairovė ir pakankami, tačiau ne per dideli kiekiai.

Imunitetą palaikantys vitaminai bei mineralai. Vitaminai D, C ir selenas yra vieni iš daugybės imuninės sistemos veiklą palaikančių medžiagų. Lietuvoje gauti pakankamai vitamino D yra ganėtinai sunku, kadangi saulėtų dienų turime ne tiek daug kaip pietinės šalys. Dar vienas iššūkis – su maistu suvartoti pakankamai seleno, kadangi mūsų platumų dirvožemyje jo yra nedaug. Taigi tokiam dirvožemyje užaugintuose javuose seleno būna mažiau negu užau-

gintuose kitose pasaulio vietose.

Ežiuolė. Jau beveik prieš 2 tūkstančius metų pastebėta, kad šis augalas palaiko natūralią organizmo apsaugą. Be to, tai natūralus antioksidantas.

Maisto papildas

Galingas derinys imunitetui

Kaip vieną geriausiai subalansuotų maisto papildų imuninei sistemai galima būtų įvardinti IMMUNACE su ežiuole. Tai itin gausus aktyvių medžiagų derinys imuniteto palaikymui! Sudėtyje platus sinerginio poveikio antioksidantų spektras ir net 450 mg ežiuolių bei kiti imunitetą palaikantys elementai – vitaminai C, D3, selenas, geležis ir kiti. Optimalus efektas pasiekiamas suvartojus 1-2 pakuotes, pakanka 1 tabletės per dieną. Tai racionalus pasirinkimas vertintiems aukštą kokybę.

PASITIKITE ŠALTĄJĮ SEZONĄ PASIŠKIEPIJĘ NUO PNEUMOKOKINIO PLAUCIŲ UŽDEGIMO

NUO PLAUCIŲ UŽDEGIMO APSAUGOK SAVE KAIP SAUGAI GERIAUSIĄ SAVO DRAUGĄ

COVID-19 ir gripas nėra vienintelės kvėpavimo takų infekcijos. Plaučių uždegimą sukelia ne tik virusai, bet ir bakterijos, iš kurių dažniausiai – pneumokokas.¹

Pneumokokine vakcina nemokamai skiepijami suaugusieji, įrašyti į rizikos grupių sąrašą, kurį įsakymu yra patvirtinęs Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministras.²

KLAUSKITE SAVO ŠEIMOS GYDYTOJO

PNEUMOKOKINĖ VAKCINA JUMS NEMOKAMA, jeigu:

- Sergate širdies nepakankamumu
- Sergate onkologinėmis ligomis
- Sergate lėtine obstrukcine plaučių liga
- Sergate 1 ar 2 tipo (bei kitu patikslintu) cukriniu diabetu*
- Sergate reumatinėmis ligomis
- Sergate lėtine inkstų liga*
- Sergate nefroziniu sindromu
- Jums atliekama dializė

- Esate po kaulų čiulpų ar organų transplantacijos
- Sergate kepenų fibroze ar ciroze
- Jums pašalinta blužnis
- Jums nustatytas cerebrospinalinio skysčio nutekėjimas
- Nešiojate kochlearinius implantus
- Sergate ŽIV sukelta liga ar esate ŽIV infekuotas
- Vartojate imunitetą slopinantį gydymą
- Jums nustatytas imunodeficitas

* Sergant 2 tipo cukriniu diabetu ir lėtine inkstų liga nemokamam skiepijimui pneumokokine vakcina taikomos papildomos sąlygos.² Klauskite savo šeimos gydytojo.

1. Ferreira-Coimbra J et al. Burden of Community-Acquired Pneumonia and Unmet Clinical Needs. Adv Ther (2020) 37: 1302-1318.

2. LR SAM įsakymas Nr. V-1130 Dėl pneumokokinės infekcijos rizikos grupių patvirtinimo, 2015 <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b2a5adc071e511e59a1ed226d1cbceb5/asr>

PP-PRE-LTU-0038 Reklamos teksto parengimo data 2021 rugsėjis

VITAMINAI D₃ ir K₂ PLUS OMEGA-3 1000

MAISTO PAPILDAS / 60 KAPSULIŲ

Padedą palaikyti normalią imuninės sistemos veiklą

- Vitaminas D** padeda palaikyti normalią: kalcio ir fosforo absorbciją ir (arba) įsisavinimą, kalcio koncentraciją kraujyje, kaulų būklę, raumenų funkciją, dantų būklę, imuninės sistemos veiklą.
- Vitaminas D** atlieka tam tikrą funkciją ląstelių dalijimosi procese.
- Vitaminas K** padeda palaikyti normalų kraujo krešėjimą ir normalią kaulų būklę.

- Eikozapentaeno rūgštis ir dokozaheksaeno rūgštis (EPR/DHR)** padeda palaikyti normalią širdies veiklą. Teigiamas poveikis pasireiškia per parą suvartojant 250 mg EPR ir DHR.
- Vitaminas E** padeda apsaugoti ląsteles nuo oksidacinės pažeidos.

Svarbu įvairi ir subalansuota mityba bei sveikas gyvenimo būdas.

Vyriškas būdas kontroliuoti šlapimo nelaikymą

Tyrimai rodo, kad šlapimo nelaikymą patiria kas 4-as vyresnis kaip 40 metų vyras. Ši problema daug dažnesnė, nei daugelis mano, ir paprastai vyrams pasireiškia skirtingai. Vis dėlto nesvarbu, ar tik retkarčiais išlaša keli lašeliai, ar pasireiškia gausesnis ir netikėtas šlapimo nelaikymas – kiekvienai situacijai yra sprendimas, apsaugantis nuo pratekėjimo.

Beje, šlapimo nelaikymas nėra vien senyvo amžiaus žmonių problema. Ją patiria milijonai vidutinio amžiaus vyrų visame pasaulyje. Šlapimo sistemos darba gali trikdyti daugelis veiksnių – šlapimo takų infekcijos, šlapimą varančių vaistų vartojimas arba tam tikros ligos, pavyzdžiui, diabetas, išsėtinė sklerozė, Parkinsono liga, Alzheimerio liga. Šlapimo nelaikymas gali būti ir kitų problemų, tokių kaip padidėjusi prostata arba prostatos vėžys, pasekmė. Šlapimo pūslės raumenys gali laikinai susilpnėti po prostatos operacijos.

Vos pajutus kokius nors simptomus (pavyzdžiui, dažnas ir staigus noras šlapintis, trūkinėjanti šlapimo srovė, diskomfortas, skausmas ar deginimas šlapinantis ar pan.), reikėtų nedelsiant apsilankyti pas gydytoją. Jis padės nustatyti tikslią diagnozę ir paskirs tinkamą gydymą.

Išsisukinėti – nevyriška

Žinoma, vyrams apie tokius intymius dalykus kaip šlapimo nelaikymas kalbėti sunku, todėl neretai praeina keli mėnesiai ar net keleri metai, kol jie išdrįsta kreiptis pagalbos ar apsilanko pas gydytoją. Deja, toks atidėjimas gali baigtis užsitęsusi nerimu ar net depresija. Užtuot suėmę save į rankas ir iš esmės sprendę situaciją, stipriosios lyties atstovai dažnai nepripažįsta savo būklės ir bando išsisukti pačių sugalvotais sprendimais. Jie imasi lengviausiai pasiekiamų priemo-

nių – naudoja tualetinį popierių ar vienkartinės servetėles, moterų higieninius įklotus, taip pat bando dažnai keistis apatinius, nešiojasi atsargines kelnaites. Vis dėlto tokie sprendimo būdai nėra pakankamai efektyvūs. Šlapimo pratekėjimo besibaiminantys vyrai pradeda vengti aktyvaus gyvenimo būdo ir sporto, riboja savo laisvalaikį, nerimauja dėl verslo kelionių ar atostogų. Tai labai apriboja šiuolaikinių aktyvių vyrų gyvenimą, jie praranda pasitikėjimą savimi.

Taigi, labai svarbu žinoti, kad yra pažangių, specialiai vyrams sukurtų šlapimą sugeriančių priemonių.

Vyriška – tinkamai pasirūpinti higiena

Vyrai, kurie ieško veiksmingų higienos sprendimų, turėtų žinoti apie specialiai jiems sukurtus šlapimą sugeriančius gaminius. Pavyzdžiui, „TENA Men“ apsauginiai įklotai ne tik sulaiko nemalonių kvapą, greitai ir patikimai sugeria šlapimą, bet ir išsiskiria itin diskretišku vyrišku dizainu.

Šie įklotai atitinka vyro anatomiją. Išgaubta kaušelio forma padeda įklotui idealiai priglusti prie kūno, o lipni juostelė išlaiko jį reikiamoje vietoje. Gerai paskirstytas absorbuojantis sluoksniš greičiai sugeria šlapimą, o speciali kvapo neutralizavimo technologija „Odour Control™“ apsaugo nuo nemalonaus kvapo atsiradimo. Be to, įklotai itin diskretiški – nepastebimi po

drabužiais. Mažiausias juodos spalvos įklotas „TENA Men Protective Shield“ yra itin plonas, skirtas naudoti, kai išlaša tik šiek tiek šlapimo. Didesnės sugerties „TENA Men“ įklotai (LEVEL 1, LEVEL 2, LEVEL 3) rekomenduojami naudoti esant lengvam ar vidutiniam šlapimo nelaikymui.

Didesnė apsauga ir dieną, ir naktį

Kai šlapimo išteka gausiai, tai taip pat ne priežastis atsisakyti aktyvaus gyvenimo būdo. Tokiais atvejais padės specialios vyriškos kelnaitių tipo sauskelnės „TENA Men Pants Plus“. Jos dėvimos kaip įprasti kasdieniai apatiniai. Kel-

naitės tamsiai mėlynos spalvos, puikiai sugeria ir yra nepastebimos po drabužiais.

Visi „TENA Men“ gaminiai vyrams pagaminti iš dermatologiškai patikrintos, orui laidžios medžiagos, kuri yra švelni ir maloni odai.

Kompensuojamieji gaminiai

Svarbu atkreipti dėmesį, kad vyriški sugeriamieji gaminiai yra komensuojami. Gydytojui diagnozavus vidutinį šlapimo nelaikymo laipsnį, priklauso 60 vienetų įklotų per mėnesį („TENA Men Level 2“ arba „TENA Men Level 3“). Nuo šių metų liepos 1 d. asmenims, kuriems diagnozuotas sunkus šlapimo nelaikymas, per mėnesį priklauso 60

vienetų kompensuojamųjų kelnaitių. Taip pat svarbu, jog priemonių už kompensuojamąsias priemones nebemoka mažas pajamas gaunantys pensininkai, neįgalūs asmenys ir visi vyresni nei 75 metų senjorai.

Kur ieškoti?

Šiuolaikiškų „TENA Men“ gaminių vyrams ieškokite vaistinėse arba internetinėse vaistinių parduotuvėse. Jeigu abejojate, kurį gaminių rinktis, pasitarkite su gydytoju ar vaistininku. Taip pat užsukite į interneto svetainę www.tena.lt, kur vyrams skirtoje svetainės skiltyje rasite naudingų patarimų ir daugiau informacijos apie vyrų šlapimo nelaikymą, tipus ir priežastis.

Specialiai vyrams sukurti įklotai ir kelnaitės „TENA Men“

- Patikimai sugeria
- Apsaugo nuo nemalonaus kvapo
- Gerai priglundą ir yra patogūs dėvėti

www.tena.lt

Kaip atpažinti osteoartritą?

Gydytoja reumatologė dr. Eglė Tertelienė

Osteoartritas arba osteoartrozė liaudyje vadinamas sąnarių dilimu. Ligai būdingas sąnarių kremzlių irimas, kuris sukelia skausmą, sąnarių pokyčius ir apriboja žmogaus judėjimo galimybes. Osteoartritą galima nustatyti atliekant sąnarių rentgenogramą.

Osteoartrito stadija nustatoma vertinant rentgenogramoje matomus sąnario pažeidimus:

- I stadija: nežymiai susiaurėjęs sąnarinis tarpas, besiformuojančios smulkios kaulinės ataugos.

Ligos pradžioje sąnarių skausmas būna silpnas, padidėja tik fizinio krūvio metu. Gali traškėti sąnariai judant. Ilgiau nejudinant jaučiamas sąnario sustingimas, skausmas, kuris dažniausiai praeina per kelias minutes pradėjus vaikščioti. Verta pažymėti, kad osteoartrito atveju rytinis sąstingis netrunka ilgiau nei 30 minučių.

- II stadija: matomos akivaizdžios kaulinės ataugos.

Ligai progresuojant jaučiamas skausmas lipant laiptais žemyn, einant nuokalne, judesiai tampa apriboti. Kaulinės ataugos gali būti akivaizdžiai matomos ar čiuopiamos sąnario srityje. Pažeisto sąnario srityje oda tampa šiltesnė, gali patinti.

- III stadija: sąnario paviršius akivaizdžiai sudilęs, didelės kaulinės ataugos.

Vėliau skausmas jaučiamas ir ramybės būsenoje, naktį, būna sunku judėti. Būklei blogėjant daromos gliukokortikoidų ir/ar hialurono rūgšties injekcijos į sąnarį.

- IV stadija: kaulas remiasi į kaulą, gausios kaulinės ataugos,

didelės sąnarių paviršių deformacijos.

Esant IV stadijai atliekamos sąnarių endoprotezavimo operacijos.

Gydymas priklauso nuo ligos stadijos, paciento sveikatos būklės, kitų ligų. Dažniausiai skiriamas kompleksinis gydymas derinant vaistus ir fizioterapiją, kineziterapiją. Skausmo paūmėjimo metu skiriami vaistai nuo uždegimo.

Osteoartrito gydymui taip pat rekomenduojami vaistai. Nereceptinis vaistas, kurio veikloji medžiaga yra neesterifikuotas avokadų/sojų aliejus, o efektyvumas įrodytas klinikiniais tyrimais – Piascledine. Apibendrinus klinikinio tyrimo rezultatus, 50% pacientų po 6 mėn. Piascledine vartojimo nurodė nejaučiantys jokie skausmo, 57,6% pacientų neberekėjo nesteroidinių vaistų nuo uždegimo ir analgetikų, taip pat stebėtas sąnario funkcijos pagerėjimas. Piascledine malšina skausmą ir uždegimą, stabdo padidėjusį kolageno irimą, skatina kolageno gamybą sąnariuose, turi struktūrą modifikuojantį poveikį. Piascledinas vartojamas po 1 tabletę per dieną, užgeriant stikline vandens. Rekomenduojama vartojimo trukmė – 6 mėn. arba tol, kol vaistas gerai toleruojamas ir simptomai vis dar lengvėja.

SKAUDA SĄNARIUS?

DĖL OSTEOARTRITO JOS GYVENIMAS NETURI PASIKEISTI

Nereceptinis vaistas

PIASCLEDINE®
300 mg kietosios kapsulės
Neesterifikuotas avokadų ir sojų aliejus

KELIO SĄNARIO OSTEOARTRITO GYDYMAS

- Mažina sąnarių skausmą ir sustingimą;
- Gerina sąnarių funkciją;
- Gydymo trukmė 3-6 mėn.

PIASCLEDINE® 300 mg kietosios kapsulės N30. Nereceptinis vaistas. **Veikliosios medžiagos, stiprumas:** 100 mg neesterifikuoto avokadų aliejaus, 200 mg neesterifikuoto sojų aliejaus. **Terapinės indikacijos:** papildomam suaugusiųjų kelio sąnario osteoartrito simptomų gydymui, pvz.: skausmui ir apsunkintam judėjimui, lengvinti. **Vartojimo būdas ir dozavimas:** vieną kapsulę per parą reikia nuryti visą, užgeriant pilna stikline vandens, valgio metu. Kapsulių kramtyti negalima. Įprastinė gydymo trukmė yra 3–6 mėnesiai. Gydymą galima tęsti tol, kol vaistą gerai toleruojate ir simptomai vis dar lengvėja. **Kontraindikacijos:** padidėjęs jautrumas bet kuriai veikliajai arba pagalbinei šio vaisto medžiagai; jeigu yra alergija žemės riešutams arba sojai. **Specialūs įspėjimai:** vaistas skirtas tik suaugusiems. Atsiradus bet kokių kepenų ar tulžies organų sutrikimo požymių ar simptomų (pykinimas, vėmimas, pilvo skausmas, nuovargis, apetito praradimas, odos ir akių pageltimas (gelta), šlapimo patamsėjimas), alerginės reakcijos požymių ar simptomų (digelinė, niežėjimas ir (arba) odos išbėrimas/paraudimas, veido patinimas ir (arba) kvėpavimo pasunkėjimas), kraujų krešėjimo sutrikimo požymių ar simptomų (raudonų ar purpurinių odos dėmių, savaiminių mėlynių, dėmių kraujosruvų ar gleivinės kraujavimas) gydymą nutraukite ir tuoj pat kreipkitės į savo gydytoją. Pacientams, kurie yra jautrūs žemės riešutų baltymams, yra didesnė rizika pasireikšti sunkioms reakcijoms į sojų preparatus. Prašome įdėmiai perskaityti pakuotės lapelį ir vaistą vartoti taip, kaip nurodyta. Netinkamai vartojamas vaistas gali pakenkti Jūsų sveikatai. Jei simptomai nepraeina ar atsirado šalutinis poveikis, dėl tolesnio vaisto vartojimo būtina pasitarti su gydytoju ar vaistininku. Jeigu įtariate, kad Jums pasireiškė šalutinis poveikis, apie jį praneškite savo gydytojui, vaistininkui ar Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos el. paštu NepageidaujamaR@vkk.lt arba kitais būdais, kaip nurodyta jos interneto svetainėje www.vkk.lt. Reklamos teksto parengimo data 2021-08-02.

www.nevarzomamijudejimui.lt

Senjorė Sabina Uptienė: „Aktyvumas suartina su jaunąja karta“

Norint turėti judresnius ir mažiau skausmingus sąnarius bet kokiame amžiuje – judėti būtina.

Judėti skatina muzika

Aktyvios veiklos senjorę lydėjo visą gyvenimą, o šiandien ji – Kauno senjorų gimnastikos klubo narė. „Visada buvau aktyvi. Čiuožinėjau pačiužomis, važinėjau dviračiu. Esu bandžiusi plaukiojimą, gimnastiką“, – išbandytas veiklas pristato senjorė. Ji atskleidžia, kad būtent pastaroji ir yra maloniausia, nors šiuo metu, anot jos, tai panašiau į šokius – akrobatikos mažai belikę. „Koks jau tas sportas... dabar tik mankštos“, – šypsosi Sabina.

Senjorė pasakoja, kad aktyvumas jai siejasi su savo kūno valdymu: „Esu lankstus žmogus, o mano amžiuje ne kiekvienas ranką ar koją ištiesia“, – pastebi sveikuolė. Mote-

ris atvirauja, kad judėti ją užveda muzika, todėl į veiklas eina su džiuliu malonumu, nes „pagal muziką tiesiog norisi judesius daryti“.

Sportas – pagal aplinkybes

Net ir tuomet, kai nesilanko grupinėse treniruotėse, aktyvumo Sabina neapleidžia, o kad judėjimas jai reikalingas, moteris sako jautusi pasąmonėje.

„Kai nesportuoju, tai vis tiek pabėgioju, tai mankštą darau – ne visada vienodai, bet pagal aplinkybes. Visuomet norėjau, kad kūnas neprarastų gebėjimo pasilenkti, atsitūpti, rankas pakelti. Anksčiau jaučiau nesąmoningai, bet dabar suprantu, kad neprarasti kūno

74-erių Kaune gyvenanti senjorė Sabina Uptienė sportuoja nuo vaikystės, o aktyvumas kiekvieną dieną ją lydi iki šiol. Gera savijauta, lankstumas ir laisvas kūnas, anot jos, padeda ne tik kokybiškai gyventi, bet ir geriau sutarti su anūkėmis.

lankstumo – reiškia gerą sveikatą, savijautą, gerą nuotaiką. Tai padeda jausti, kad kūnas funkcionuoja“, – įsitikinusi senjorė.

Judėti – žmogaus prigimtis

Senjorė tikra, kad aktyvumas yra naudingas ne tik jos sąnariams, bet visam kūnui ir sako, kad judėti yra žmogaus prigimtis: „Reikia įvertinti savo galimybes, bet judėti svarbu. Jei negali pats, tuomet bent masažai kraujotakai reikalingi.“

Pasak Sabinos, kai kurie senjorai būti aktyvūs vengia dėl įvairių priežasčių, tačiau svarbu nugalėti baimę ir pagal pomėgius atrasti sau tinkantį ritmą. „Dabar daugelis bijo viruso, tačiau galima susitikti lauke – net kai šalta, svarbu tinkama apranga. Kartu mankštintis smagiau, galima pasikalbėti, naujienų sužinoti, receptais pasidalinti ar anūkais pasigirti. Žmonėms reikia bendrauti, paklausti kitų ir pasidalinti savo mintimis, žiniomis“, – pažymi ji.

Aktyvumas suartina su jaunąja karta

Dar viena aktyvumo nauda, kurią išvelgia Sabina, slepiasi bendravime su jaunąja karta. „Įsivaizduokit, močiutė špagatą padaro, o anūkei dar trūksta, – juokiasi

senjorė. – Kai esi judrus, jaunimui atrodo, kad esi arčiau jų, turi kažką bendro.“ Moteris pasakoja, kad kartu su anūke jos užsiima ir gimnastika, o tai, kad močiutė padaro špagatą, anūkei atrodo savaime suprantama – juk tikriausiai visos močiutės taip gali.

Skausmui nepataikauja

Nors aktyvumas jai padeda jaustis puikiai, Sabina atskleidžia, kad kartais neišvengiamai tenka susidurti ir su skausmu, tačiau, kaip pati sako, stengiasi jam nepataikauti. „Stengiuosi judėti, saugoti kūną, neužsigauti, masažuoti. Taip pat padeda šiluma, kompresai bei geliai“, – pasakoja ji ir priduria, kad pati naudoja ir džiaugiasi neseniai atrastu geliu sąnariams „Flexiseq“, kuris sutepa sąnarių kremzlės, gali padėti esant skausmui ir sustingimui, taip pat pagerina sutrikusią sąnarių funkciją.

„O svarbiausia, kad jei nekenki, o padėsi sau – gydo laikas. Ir pavarginu kūną, ir pailsėti duodu, – pasakoja senjorė ir priduria, kad negalima leisti skausmui kontroliuoti. – Nors skauda vienoje vietoje, kenčia visas kūnas, genda nuotaika, net veido išraiška keičiasi, todėl skausmą reikia mažinti ir visuomet rūpintis savimi.“

Svarbu pajusti kūno harmoniją

Vienas Sabinos pomėgių – dirbti sode, o po darbų pajutusi nuovargį senjorė pasakoja daranti mankštą, skirtą atstatyti kūną. „Galvą pakelti, rankas į vietą atstatyti, mentis suvesti – reikia atstatyti kūną į tiesią padėtį, nors gyvenimas lenkia, – juokiasi senjorė. – Aktyvumas – tai ne tik *hanteliai* ir štangos. Svarbu pajusti kūno harmoniją, pajusti, kad jis laisvas – ne bicepsą auginti reikia, o harmonizuoti kūną.“

Prieš naudojimą būtina perskaityti vartojimo instrukciją, o kilus klausimams, pasitarti su gydytoju ar vaistininku. Daugiau informacijos: www.flexiseq.lt

GINTARINĖS VAISTINĖS DOVANŲ KUPONAS

... nes sveikata – geriausia dovana

Gintarinė
vaistinė

Daugiau informacijos ir vaistinių sąrašą, kuriose negalima įsigyti dovanų kuponų, rasite www.gintarine.lt/dovanu-kuponai

Keliauti – vadinasi, gyventi

Daiva KLIMAVIČIENĖ
tel. (8 343) 53358
el. p. daiva@suvalkietis.lt

„Turiu kelionių geną“

Judita Leišytė – marijampolietė, buvusi geografijos mokytoja. Iki šiol mėgaujasi pažintinėmis kelionėmis, pėsčiųjų žygiais, išimylėjusi kalnus, aplankiusi 52 šalis. Paklausta, ar teko kada nors keliauti su programa „viskas įskačiuota“, iš karto pradėjo linksėti galva: „Taip taip, visos mano kelionės yra „viskas įskačiuota“: nuovargis, košės, net uodai įskačiuoti, ir pokalbiai prie laužo, gražūs vaizdai, nepalankios oro sąlygos, bemiegės naktys“ (sąrašą galėtų tęsti ir tęsti).

Peru. Netoli Titikakos ežero Uru salose.

„Neįsivaizdavau, kad galima keliauti be mokinių“

Judita yra aukštaitė, gyvenimo atviliota į Suvalkiją. Mokykliniais metais jos mokytojai žiėbė meilę gamtai ir kelionėms. Puikios Aukštaitijos vietos, Tauragno ežeras, baidarės, dviračiai, lygumų slidės – viskas išbandyta, prisijaukinta. Šią kelionių ugnelę ji atsivežė ir į Marijampolę, čia dirbo tuometčiame Moksleivių kūrybos centre, vadovavo turistų ir orientavimosi sporto būreliams, mokytojaudama Rygiškių Jono gimnazijoje su mokiniais išsirušdavo pakeliauti ne tik po Lietuvą – aplankyti Kaukazo, Karpatų kalnai, Italija, Prancūzija, Danija, Vokietija, Austrija.

– Visada su būriu mokinių, visada – atsakomybė už grupę ir už kiekvieną atskirai. Bet kartą buvusi mokinė pakvietė mane į kelionę – į Slovėnijos Alpes. Ir „užsikabinau“ – anksčiau neįsivaizdavau, kad galima keliauti vienai, be mokinių. Ir tada prasidėjo mano kalnų etapas, – sako Judita.

Pašnekovė pasakoja, kad kelionės visada renkasi taip, kad tai būtų aktyvus poilsis. Paklausta apie lietuvių išimylėtus šiltuosius užsienio kurortus, pacituoja savo buvusios mokyklos vadovą, perfrazuodama, kad „Turkijai ji dar per jauna“.

Egzotikos ekstremalumai

Judita aplankiusi ne vieną egzotišką šalį – Peru, Boliviją, Etiopiją, Namibiją. Indijoje prieš dvejus metus, besilankydama Ladake (Tibeto regione, priklausančiame Indijai), patyrė, ką reiškia būti mieste, kuris yra 3,5 kilometro aukštyje virš jūros lygio. Tačiau kai iš čia pakilo į 5,3 km aukštį, pajuto: kvėpuoti nėra kuo. Tiesa, oro ooste turistams buvo išdalinti deguonies balionai, tačiau keliautoja nusprendė išbandyti save be papildomų priemonių.

– Savijauta – kaip sulėtintame filme. Žmonės ir alpo, ir kraujospūdis kilo. Nuo organizmo ir

aklimatizacijos priklauso – arba atlaikai, arba ne, – sako pašnekovė, kuri jau buvo anksčiau patyrusi tokius išbandymus, tad ir Ladake žinojo, ko laukti.

Kuprinės palaiptui lengvė

Nepatyrę keliautojai kartais pernelyg apsikrauna daiktais, kurių, kaip paaiškėja, visai nereikia kelionėje. Dabar Juditos kuprinės svoris – vidutiniškai 10–12 kg. Joje telpa ir palapinė, ir miegmaišis, ir maistas bei keletas būtiniausių daiktų.

– Karakumų dykumoje ir vandens reikėjo nešti. Bet patirtis parodė, kad, jei ko nepasiimi, tai ir neprireikia, užtenka to, ką turi, – šypsosi Judita. – Užtat kelionėje labai svarbu batai. Pradedantys keliautojai kartais nepataiko su avalyne. Patari jiems, kokie batai turi būti kalnuose, bet geriausiai suvokia patys, kai bent kartą į juos įkopia. Ir kalbu ne apie alpinizmą (ten dar kitokia specifika), kalbu apie žygius į kalnus, – sako keliautoja.

Kelionių pamokos

Paklausta, ko ji išmoko kelionėse, pašnekovė akcentuoja: „Man kiekviena kelionė – šventė. Ir dar su prieskoniais. Iš jos grįžti kitoks. Atlaidesnis. Tolerantiškesnis. Girdintis kitą žmogų. Išmokęs klausytis tylos ir gamtos. Kelionės išlaisvina – mažiau dėmesio kreipi į tai, kas ką pasakys, kaip pažiūrės. Po kelionių galva aukščiau pakyla!“.

Ir priduria, kad kelionės jai – ne tikslas, bet procesas.

– Man nesvarbu, ar kelionė Himalajuose, ar Varėnos miškuose. Turbūt turiu kelionių geną, turbūt todėl nenusiraminu, kol neiškeliauju. Pernai Vidurinę Aziją buvau nusiziūrėjusi – Pamyro, Fanų kalnus, bet dėl pandemijos kelionė neįvyko, – apgailestauja Judita.

Svarbu, kad išsirušus į kelionę, visas išankstines nuostatas paliktum namuose, priimtum šalį ir žmones tokius, kokie jie yra. Tai jų kultūra,

jų gyvenimas, juk nevažiuojam ten tvarkos daryti. Žinoma, pačiai, prisipažįsta pašnekovė, apsilankius Indijoje (joje keliavo du kartus) kartais norėdavosi kur nulindus į kamputį išsižliumbti, „nuselektrinti“, kad galėtum eiti pirmyn. Bet kai visa tai praeina – palengvėja.

Ar aplankius 52 pasaulio šalis, kelionės netampa rutina? Pašnekovė patikslino: „Rutina – kai sėdi namie“.

Užtat pandemijos laiką ji išnaudojo pėsčiųjų žygiams Lietuvoje. Jų vyksta daug, tereikia pasirinkti, maršrutai „žmoniški“ – apie 20–25 km. O savijauta juose – pakylėjanti! Lietuvoje tiek daug gražių vietų!

Avantiūra

Paklausta, ar kada buvo patekusi į kokią nedėkingą situaciją, kai sau pasakė: „Nu daugiau tai niekada!“, Judita sudvejoja – pasakoti ar ne apie savo avantiūrą, kuri galėjo baigtis prastai. Bet papasakojo. Tada keliavo Vietname. Vienoje iš salų, kurioje apsistojo jų grupė, buvo baidarės (Juditai tai įprasta vandens transporto priemonė). Ji sugalvojo baidarę apiplaukti salą. Paklausė, kas norėtų plaukti drauge. Iš keleto norinčių į baidarę sėdo moteris, ne karto ja neplaukusi.

– Tai buvo baisiausias kelionių įvykis. Iki šiol šurpas eina per kūną pagalvojus, kuo viskas galėjo baigtis. Pietų Kinijos jūroje tądien nebuvo ramu – vėjas, bangos didžiulės, stačios uolos ir absoliučiai jokios gyvybės pakrantėse, – prisimena pašnekovė.

Pakeleivė baidarę irkluoja tik gaudama Juditos instrukcijas: „Dabar kairiu irklu... Dabar dešiniu“ ir pan. O pačios širdyje – nerimas, kokio dar nebuvo. Gerai, sako pašnekovė, kad toji moteris nesuvokė, į kokią avantiūrą buvo įtraukta.

Savęs „inventorizacija“

– Į kalnus fiziškai pasirengiu. Svarbu – juose nebūti našta ki-

Islandija.

Nuotraukos iš Juditos Leišytės asmeninio archyvo

tiems. Kalnai – tai savotiška savęs „inventorizacija“ – įsivertini, kiek gali, kiek pajėgi. Todėl svarbu gyvenime neprarasti sportinės formos. Atpildas už išlietą prakaitą – viršukalnės! Nenusakomas dalykas: širdyje – laisvė, pasididžiavimas, lengvumas, – pasakoja keliautoja, žvelgusi į pasaulį nuo Alpių, Kaukazo, Uralo, Pamyro kalnų, pajutusi Skandinavijos akmenį, veidą vilgiusi Baikalo vandeniu. Mačiusi rūkstantį ugnikalnį Indonezijoje. Ir tai – ne visas sąrašas.

Liūdesiai

Geografijos mokytoja į keliones ne kartą vyko ir su kolegomis geografais. Tos kelionės dar kitokios, kadangi jie į gamtą žiūri kitomis akimis – dalinasi žiniomis, pastebi dalykus, kurių ne specialistas dažniausiai nepamato. Tačiau Juditą liūdina tai, kam pastebėti jokio geografo diplomo nereikia. Kalnuose (ypač tai ryšku Tibete) vis daugėja šiukšlių, čia kartais pamatai ištisus plastiko kalnus. Kai tokios kelionės įgavo komercinį pobūdį, į jas išsirušia labai skirtingi žmonės, ir apmaudu, kad savo stovyklavietėse ar bet kur kalnuose, tiesiog gamtoje, išmėto maisto likučius, tuščias plastiko pakuotes ir kt.

– Kalnuose tu esi svečias. Tai ir elkis kaip svečias. Jei ateini į juos su teigiamomis emocijomis – jie tave

gražiai priima. Sakoma, kalnuose negalima šukauti, dainuoti – kalnai prašosi ramybės ir tylos. Ir toji ramybė tave įtraukia! Tas pats ir dykumose. O štai didžiuliuose miestuose to nepatirsi, todėl nemėgstu juose lankytis.

O Everestas?

Paklausta, ar planuoja kelionę į aukščiausią pasaulio kalną Everestą, virš jūros lygio iškylantį 8850 m, Judita, atrodo, yra parengusi atsakymą: „Šiame gyvenime Everestas nebus“. Ir patikslina:

– Kiekvienas naujas įvykis, nauja kelionė žmogui yra jo everestas, jei pasieki savo tikslą. Manau, kad everestų kiekvieno mūsų gyvenime gali būti daug.

Artimiausi Juditos everestai – Pamyro ir Fanų kalnai. O į paskutinį klausimą – kokia yra jos kelionė Nr. 1, atsako kaip tikra geografė:

– Kiekviena kelionė gali būti Nr. 1 – ir įspūdingiausia, ir įsimintiniausia.

Ir dar. Jei laimėtų kokioje loterijoje daug pinigų, būtina keliauti į Nepalą ir jo kalnus arba į Antarktidą – norėtųsi pamatyti visai kitokį kraštovaizdį, jos ledynus ir aisbergus.

– Viskas priklauso nuo noro – jei jis yra, atsiranda ir galimybių, ir laiko, – sako Judita.

Namibija. Pietų poliaratis.

Naujoje erdvėje – pirmoji paroda

Netrumpai trukę renovacijos darbai Marijampolės krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejaus rūsyje užbaigti, tad muziejininkai visus kvietė į pirmąjį renginį naujoje, beveik 60 kv. metrų, erdvėje. Čia atidaryta marijampoliečio Romučio Karpavičiaus, dabar gyvenančio Baraginėje, kūrybos paroda.

– Pirmą kartą atveriam visuomenei šio XIX amžiaus rūsio erdvę ir pirmą kartą ją „apgyvendiname“: čia įsikūrė gražūs darbai. Yra įvairių planų, kaip šią erdvę įveikinti ateityje, manome, kad ją marijampoliečiai pamėgs, – sveikindamas susirinkusius po akmens skliautais sakė muziejaus direktorius

Antanas Pileckas.

A. Pileckas padėkojo darbus vykdžiusios UAB „Vidara“ žmonėms bei vadovams, nes tai buvo nelengva užduotis. Ypač padėka – Marijampolės savivaldybės administracijai, parėmusiai rūsio atnaujinimo idėją ir prisidėjusiai prie projekto (jo vertė – 87 tūkst. eurų, didžiąją dalį skyrė Kultūros paveldo departamentas, beveik trečdalis – savivaldybės biudžeto pinigai).

Savivaldybės mero pavaduotojas Artūras Visockis viso proceso metu domėjosi šiuo išskirtiniu objektu, o parodos ir naujos erdvės atidarymo dieną sakė besidžiaugiantis, kad viskas

Muziejaus direktorius Antanas Pileckas (kairėje) sveikina parodos autorių Romutį Karpavičių, dėkojo tiems, kas padėjo šį projektą įgyvendinti.

pavyko. Vicemerai išreiškė viltį, kad naujoje muziejaus erdvėje vyks prasminga veikla – juo labiau kad tokių vietų pas mus nėra daug. Jis dėkojo visiems, kurie rūpinosi, pasveikino parodos autorių, kurio darbai čia pritiko. Kai kuriuos išskirtinius darbo momentus prisiminė UAB „Vidara“ vadovas Darius Kemeraitis.

Muziejaus dailininkas Egidijus Bičkus, suformavęs ekspoziciją, pristatė R. Karpavičiaus darbus:

– Žinojau jį kaip kuriantį žmogų jau seniai, bet tikrai nustebino skulptūrų įvairovė. Dažnai šalia mūsų yra gerų

dailininkų, originalių kūrėjų, tačiau jie dirba tyliai, savęs „neekspozuoja“ – ir mes jų dažnai nepamatome... Pamatyti, atrasti, parodyti – mūsų užduotis.

Pats autorius, kuris visada linkęs daugiau patylėti, dėkojo, kad jo darbai pasirinkti šios idėjos erdvės atvėrimui.

Parodoje eksponuojamos Romučio Karpavičiaus skulptūrėlės iš įvairios medžiagos, didesni darbai, eskizai. Jis yra sukūręs medžio skulptūrų (ir Ramybės parko ansamblyje), pastaruoju metu dalyvauja medžio drožėjų pleneruose.

Lina VOLUNGYTĖ

„Profesionalu, poetiška, jautru“ – taip apibūdinama paroda.

Ričardo PASILIAUSKO nuotrauka

Knyga pigiau „Pasaulio šalių virtuvė“

Jei mėgstate gaminti, ieškote naujų skonių, norite paragauti įvairių šalių patiekalų, „Pasaulio šalių virtuvė“ – kaip tik jums. Knygoje rasite net 200 receptų iš 20 pasaulio šalių: Norvegijos, Jungtinės Karalystės, Lenkijos, Ukrainos, Čekijos, Austrijos, Gruzijos, Graikijos, Italijos, Prancūzijos, Ispanijos, Maroko, Izraelio, Irano, Indijos, Kinijos, Tailando, Japonijos, Jungtinių Amerikos Valstijų ir Meksikos. Čia rasite įvairių užkandžių, troškinių, sriubų, kėpsnių, blynų, virtinių, pyragų, sausainių ir kitų patiekalų receptų.

Kaina – tik 15 Eur.

Knygų teiraukitės redakcijos Reklamos ir skelbimų skyriuje (Ūkininkų g. 6, Marijampolė, tel. (8 343) 51925).

• Po turgų pasižvalgius •

Marija BURBIENĖ

Deja, įprasto turgaus šurmulio nė kvapo neliko uždaramame paviljone. Ir iš kur jis bus, jeigu pardavėjų – dešimt, o pirkėjų – keturi! Tokios taisyklės – vienam klientui užtikrinamas minimalus 30 kv. m prekybos plotas. Taigi patekusiems vidun nėra kada nei pardavėjų, nei už durų laukiančių gaišinti. Greitai perki ir neri pro duris lauk. Tokia tvarka į nevilį varo prekybininkes. „Žmonės tiesiog nelaukia, kol ateis jų eilė. Pirkėjų triskart mažiau negu būdavo anksčiau“, – sako jos.

Akylesni pirkėjai tikriausiai pastebėjo ir padidėjusias kainas. Dabar pienininkės už litrą pieno prašė 70 ct (prieš mėnesį buvo

...ir šeštadienį į Degučių turgų atnešė įvairiausių daržovių mišrainių, uogienių, grybų. Darbštuolės moterytės noriai dalijosi receptais, pasakojo, kur gėrybes rinko ar kaip pačios augino. Juk į turgų ne vien pirkti ar parduoti traukiama. Bendravimas – vienas iš smagiausių turgaus ritualų.

60 ct), kilogramą grietinės – 4,5 Eur (buvo 4 Eur), sviesto – 9 Eur (buvo 8 Eur). Kilogramas varškės iš rauginto pieno kainavo 3 Eur, saldaus pieno – 5 Eur, varškės sūrių – 3,5 Eur, iš saldaus pieno – 4,5 Eur.

Tik paviljone buvo šviežios kiaulienos. Kilogramas sprandinės kainavo 6,5 Eur, šoninės – 5,5 Eur, mėsingų šonkaulių – 6,5 Eur, sriubos kaulų – 1,8 Eur. Rūkytais, vytintais mėsos gaminiams prekiaavo ir paviljone, ir lauke. Sūdytų lašinių kilogramas

kainavo 5,9–6 Eur, šaltai rūkytų – 9 Eur, rūkytos šoninės – 6–7 Eur, mentės – 7 Eur, nugarinės su lašinukais – 8–8,5 Eur, kumpio – 8 Eur, sprandinės – 9 Eur.

Ir lauke, ir paviljone taip pat prekiaavo ir žuvimi. Kilogramas sausai šaldytų jūros lydekų kainavo 5,5 Eur, menkių filė – 8,5 Eur, atšaldytų plačiakakčių – 5,9 Eur, upėtakių – 6 Eur, sterkių – 7 Eur, rūkytų karšių – 5,5 Eur, karpių – 9,9 Eur, jūros lydekų – 6,9 Eur, skumbrių – 7,6 Eur, upėtakių – 9,5–12 Eur, silkų su galvomis – 3,9 Eur. Prekiaavo ir gyvais įvairių dydžių – nuo vieno iki keturių kilogramų – karpiais, kurie pagal nuo lapkričio 1 d. įsigaliojusius atnaujintus veterinarijos reikalavimus čia pat apsvaiginami ir paskerdžiami. Gyvų karpių kilogramas kainavo 4,5 Eur.

Už kilogramą bulvių prašė 60–70 ct, kopūstų – 80 ct (raugintų – 2 Eur), morkų ir burokėlių – po 60–80 ct, pupelių – 3 Eur, svogūnų – 80 ct, topinambų – 1 Eur. Kilogramas salotų kainavo 6 Eur, pomidorų – 0,6–2,5 Eur, agurkų – 3,2 Eur, ryšelis krapų – 50 ct, česnako galvutė – 50 ct, juodasis ridikas – 0,8–1 Eur, moliūgas – 1 Eur, aitrioji

Autorės nuotrauka

paprika – 20 ct.

Kilogramą kriaušių ir obuolių pardavinėjo po 1–2 Eur, svarainių ir slyvų – po 2 Eur, lazdyno riešutų – po 4 Eur, graikinių riešutų – po 3 Eur, sėmenų sėklų – 2 Eur. Už litrą putino uogų prašė 3 Eur, spanguolių – 3,5 Eur.

Krepšelis (200 g) džiovintų obuolių kainavo 1,5 Eur, tiek pat džiovintų slyvų – 3 Eur, maišelis džiovintų svarainių – 1,5 Eur. Kilogramas obuolių sūrio su riešutais – 10 Eur.

40 g džiovintų baravykų – 3 Eur, šilbaravykių – 2,5 Eur. Už pusės litro marinuotų baravykų

stiklainiuką teko mokėti 5 Eur, rudmėsų – 4 Eur, asorti – 3,5 Eur. 300 ml sėmenų aliejaus kainavo 4 Eur, 200 g svarainių sulčių – 1 Eur, puslitrus medaus – 4 Eur, dešimt vištų kiaušinių – 2–2,2 Eur.

Dovanai ar savų namų jaukumui sukurti žmonės rinkosi medumi kvepiančias įvairių dydžių, formų ir ornamentų žvakes iš natūralaus bičių vaško. Ne vienas pasvarstė, kad puiki dovana Kalėdoms ar kokio gimtadienio proga galėtų būti „Suvalkietis“ – apie prenumeratorus prizus susidomėjusiems pasakojo laikraščiais ir žurnalais prekiaujantis vyras.

– Mūsų šeima gyvena iš tėvų paveldėtame bute. Yra susidarę įsiskolinimų už komunalines paslaugas. Antstolis pradėjo skolos išieškojimą, areštavo butą. Ar gali už skolas iš mūsų atimti būstą?

– Apribojimas išieškoti iš paskutinio fizinio asmens būsto ir šio apribojimo taikymo sąlygos reglamentuojamos Civilinio proceso kodekso (toliau CPK) 663 straipsnio 4 dalyje: teismas skolininko ar jo šeimos narių prašymu po to, kai skolininkui priklausantis paskutinis būstas, kuriame jis gyvena, išieškant sumas, nesumokėtas už sunaudotus energijos išteklius, komunalines ir kitokias paslaugas, yra areštuotas, gali nustatyti, kad iš šio būsto nebūtų išieškoma; tai teismas gali nustatyti atsižvelgdamas į vaikų, neigaliųjų ir socialiai remtinų asmenų materialinę padėtį, interesus ir būtinumą gyventi šiame bute. Ši teisės norma yra dispozityvi – teismas kiekvienu konkrečiu atveju pagal byloje nustatytas faktines bylos aplinkybes turi įvertinti, ar yra faktinis ir teisinis pagrindas taikyti nurodytą teisės normą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, aiškindamas CPK 663 straipsnio 4 dalies nuostatas, yra konstatavęs, kad ši teisės norma taikytina esant tokioms sąlygoms: 1) skolininko skola atsirado dėl nesumokėtų mokesčių už sunaudotus energijos išteklius, komunalines ir kitokias paslaugas; 2) dėl to skolininkui pritaikyta priverstinio išieškojimo priemonė – paskutinio buto, gyvenamojo namo ar jo dalies, būtino skolininkui ir jo šeimos nariams

gyventi, areštas; 3) skolininkas ar jo šeimos nariai yra neigalieji, socialiai remtini asmenys arba turi nepilnamečių vaikų; 4) skolininkas ar jo šeimos nariai yra padavę apylinkės teismui prašymą nenukreipti išieškojimo į butą, gyvenamąjį namą ar jo dalį, būtinus šiems asmenims gyventi; 5) skola nepadengta dėl skolininko sunkios materialinės padėties.

Aptariama teisės norma vertintina kaip socialinį tikslą turinti nepilnamečių vaikų, neigaliųjų ir socialiai remtinų asmenų procesinė garantija – pagal galimybes apsaugoti juos nuo paskutinio gyvenamojo būsto praradimo. Ši procesinė garantija taikytina, jeigu skolininkas skolos nepadengia dėl materialinės padėties (neturi lėšų ir kito turto skolai padengti) ir nepiktinaudžiauja šia teise.

Taigi, esant visoms Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje suformuluotoms CPK 663 straipsnio 4 dalies taikymo sąlygoms, viešasis interesas lemia galimybės nukreipti išieškojimą į paskutinį gyvenamąjį būstą ribojimą. Kita vertus, pareiškimo dėl neišieškojimo iš paskutinio būsto tenkinimas nereiškia, jog skolininkas atleidžiamas nuo finansinių įsipareigojimų vykdymo. Skolininkas ir toliau turi siekti atsiskaityti su kreditoriais, stengdamasis gerinti savo turtinę padėtį ir, kiek įmanoma, mokėti susidariusią skolą. Šalis (išieškotoja ir skolininką) sieja tęstiniai teisiniai santykiai, todėl faktinės, tarp jų – ir su skolininko elgesiu susijusios, aplinkybės, buvusios pagrindiniu patenkinti pareiškimą dėl neišieš-

Teisė žinoti

Šioje rubrikoje publikuojame advokatų kontoroje „Erikas Rugienius ir partneriai“ dirbančio advokato padėjėjo Virginijaus RAŽUKO parengtus atsakymus į skaitytojų klausimus. Jums rūpimus klausimus teisininkui galite pateikti telefonais: 50855, 8 617 39990, elektroniniu paštu loreta@suvalkietis.lt arba atnešti į „Suvalkiečio“ redakciją (Ūkininkų g. 6).

kojimo iš paskutinio būsto, gali pasikeisti. Pavyzdžiui, praeityje nustatė, kad skolininkas laiku ir tinkamai su kreditoriais negalėjo atsiskaityti dėl sunkios materialinės padėties (laikino pajamų neturėjimo), po tam tikro laiko dėl pasyvaus (nesąžiningo) skolininko elgesio vengiant vykdyti prievolės kreditoriui gali būti pripažinta, kad jis piktnaudžiauja jam suteikta socialine garantija.

– Mano namų valda ribojasi

Į Šešupę tekėjo naftos produktai

Sekmadienį Bendruoju pagalbos telefonu gautas pranešimas, kad Marijampolėje, Parko gatvėje, į Šešupę iš požeminio lietaus nuotekų vamzdžio bėga dyzelinas. Žinia ant kojų sukėlė ugniagesius, aplinkosaugininkus, UAB „Sūdūvos vandenys“ specialistus. Paaiškėjo, kad per lietaus kanalizaciją į upę 10 kvadratinį metrų plote bėgo teršalai. Jų tekėjimą į upę sustabdė ugniagesiai gelbėtojai, pastatę keturias absorbuojančias bonines užtvaras.

Aplinkos apsaugos agentūros specialistai paėmė vandens mėginius užterštumui nustatyti. Pirminiais duomenimis, leistinos taršos normos neviršytos. Pasak Aplinkos apsaugos departamento Marijampolės aplinkos apsaugos inspekcijos viršininko Sauliaus Naviko, aiškinamasi, iš kur teršalai pakliuvo į lietaus kanalizaciją.

Muitinės terminale sulaukyti automobiliai

Marijampolės apskrities VPK pareigūnai gavo pranešimus apie muitinės terminale aptiktus galimai vogtus automobilius.

Savaitgalį Marijampolės muitinės terminale Statybininkų gatvėje tikrinant atgabentus automobilius buvo pastebėtas galimai paieš-

komas automobilis „Mazda“. Pirminiais duomenimis, šiam automobiliui, kaip pavogtam, paiešką yra paskelbusi Vokietijos teisėsauga.

Tą pačią dieną muitinės terminalo darbuotojams įtarimą sukėlė ir krovininis vilkikas. Manoma, kad krovininio sunkvežimio identifikavimo numeris pakeistas. Transporto priemonė sulaukyta, išgabenta į saugojimo aikštelę. Pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl nusikalstamu būdu gauto turto įgijimo.

Ugnis sunaikino gyvenamąjį vagonėlį

Antradienio rytą, apie 8.30 val., Marijampolės savivaldybės Sasnavos seniūnijos Brastos kaimo gyventojai pamatė liepsnojančią gyvenamąjį vagonėlį ir apie nelaimę pranešė ugniagesiams.

Į vienkiemį Brastos kaime išskubėjo Marijampolės, Kazlų Rūdos, Sasnavos ugniagesių komandos. Gyventojų vagonėlyje nebuvo, paprastai jie čia tik atvažiuodavo vasaroti, savaitgaliais pailsėti. Buvo ir ši šeštadienį.

Pasak ugniagesių, gaisras kilo namelio viduje, degimas vyko ten, į išorę ugnis persimetė tik vėliau. Labiausiai apdegusi ta siena, kur buvo virtuvė. Per gaisrą išdegė

• Smulkiau apie įvykius •

namelio vidus ir jame buvę namų reikmenys.

Manoma, kad gaisras galėjo kilti dėl gedimo elektros instaliacijoje.

Policijai įkliuvęs vairuotojas „ipūtė“ beveik tris promiles

Tęsiasi policijos kova su neblaiviais vairuotojais. Bausmės griežtos, baudos didelės, policijos patruliavimas dažnas, bet kai pasiekiamas sunkus girtumas, viskas tampa nesvarbu.

Sekmadienį, apie 16.50 val., policijai Marijampolės savivaldybės Liudvinavo kaime įkliuvo automobiliu „Opel“ važiuojančio gyventojas. Patikrinus jį alkoholio matuokliu kraujyje buvo užfiksuota 2,87 promilės. 47 metų vyras nušalintas nuo vairavimo, automobilis išgabentas į saugojimo aikštelę.

Savaitgalį Vilkaviškio rajono Serdokų kaimo keliu važiuojančio gyventojai griovyje pamatė automobilį „VW Passat“. Apie avariją jie pranešė Bendruoju pagalbos telefonu. Į eismo įvykio vietą atskubėję pareigūnai patikrino vairuotojo girtumą. Vyro kraujyje buvo 1,88 prom. alkoholio. Manoma, kad Kazlų Rūdos gy-

su žemės sklypu, kuris kažkada priklausė mano giminaičiui. Prieš keliolika metų nusprendžiau įsirengti vietinę kanalizaciją. Sklypų reljefiškumas ir paviršiaus nuolydis taip lėmė, kad nuotekų rezervuarui tinkamiausia vieta buvo giminaičio sklype. Giminaitis tam neprieštaravo, todėl man priklausantis nuotekų rezervuaras ir dalis kanalizacijos vamzdyno buvo įrengta giminaičio sklype. Neseniai giminaitis nekilnojamąjį turtą pardavė, o naujieji šeimininkai neleisdžia net išvalyti rezervuare susikaupusių nuotekų. Ką daryti?

– Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje yra išaiškinta, kad visais atvejais, kai vienam savininkui priklausantis daiktas įsiterpia į kito savininko nuosavybės teisę valdomą žemės sklypą, gali būti nustatomas servitutas, įteisinantis įsiterpiančiojo daikto savininko teises prieiti ir patekti prie tokio daikto, taip pat užtikrinti savininko naudojimąsi daiktu pagal jo paskirtį.

Aplinkybė, kad inžineriniai statiniai šiuo metu yra kitam asmeniui priklausančiame žemės sklype ir klausimo autorius negali jais tinkamai naudotis, nepaneigia jo turimos nuosavybės teisės ir jos turinio. Pažymėtina, kad pagal Civilinio kodekso (toliau CK) 4.37 straipsnio 1 dalį nuosavybės teisė – tai teisė savo nuožiūra, nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti. Kaip matyti iš klausimo, jo autorius

siekia eksploatuoti jau turimus inžinerinius tinklus, juos prižiūrėti ir remontuoti. Ir tik pasinaudodamas svetimu daiktu (žemės sklypu, kuriame yra jo inžineriniai tinklai), klausimo autorius galėtų prieiti, privažiuoti ar kitaip patekti prie viešpatuojančiaisiais daiktais laikytinų inžinerinių statinių, teisės aktų nustatyta tvarka vykdyti jų techninės priežiūros, remonto, rekonstravimo darbus, atlikti bet kokius kitus veiksmus, susijusius su viešpatuojančiojo daikto eksploatavimu pagal jo paskirtį. Servituto nustatymo tikslas yra viešpatuojančiojo daikto tinkamo naudojimo užtikrinimas. Servituto būtinybei pagrįsti esminę reikšmę turi tai, kad nėra kito tinkamo nuosavybės teisės naudojimo būdo, kaip tik apriboti kito asmens nuosavybės teisę. Pagal CK 4.124 straipsnio 1 dalį servitutas gali būti nustatytas įstatymais, sandoriais, teismo sprendimu ir administraciniais aktais. Jeigu su naujaisiais kaimynais klausimo autoriui taip ir nepavyktų susitarti, tai jis galėtų siekti, kad servitutas būtų nustatytas teismo sprendimu. Pagal CK 4.126 straipsnio 1 dalį teismo sprendimu servitutas nustatomas, jeigu savininkai nesusitaria, o nenustačius servituto nebūtų įmanoma normaliomis sąnaudomis daikto naudoti pagal paskirtį. Taigi servitutas CK 4.126 straipsnio pagrindu nustatomas esant dviem sąlygoms: kai yra savininkų nesutarimas ir būtinybė nustatyti servitutą tam, kad viešpatuojančiojo daikto savininkas galėtų naudoti daiktą pagal paskirtį.

neatsargiai kūreno, gal karštus pelenus supylė per arti degių medžiagų, gal kažkuo švietėsi ar rūkė. Aiškinsimės visas versijas“, – sakė Marijampolės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vyriausiasis specialistas Alfonsas Girtas.

112

Pinigai. Sekmadienį 63 metų vyras policijai pranešė, kad Kalvarijos turgavietėje Dvaro gatvėje iš jo galimai pavogta piniginė su grynaisiais pinigais ir dokumentais. Marijampolės sav. gyventojas patirtą žalą įvertino 530 eurų.

Avarija. Šeštadienį, apie 12 val., Kalvarijoje, Alytaus ir Seinų gatvių sankryžoje, 57 metų vyras, vairuodamas automobilį „Toyota Prius“, kliudė dviračiu važiuojančią trylikametį. Nukentėjusysis pristatytas į Marijampolės ligoninę.

Mirtys. Pirmadienio rytą Marijampolėje, Mokulų gatvėje esančiuose namuose, mirė 62 metų vyras. Kazlų Rūdos policijos komisariato pareigūnai pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl Medeinos gatvėje rasto 53 metų vyro mirties.

Vokas. Savaitgalį gyventojus išgąsdino pašto dėžutėje rastas vokas su įtartinais milteliais. Apie radinį jie pranešė policijai. Pareigūnai į pagalbą pasitelkė ugniagesius, kad šie pavojingą medžiagą išgabentų. Atvykus paaiškėjo, kad pagalbos nebereikia, voke rasti mėgėjiškos žvejybos reikmenys.

„Suvalkiečio“ informacija

• Sportas •

Saulė Kardokaitė – Lietuvos bokso čempionė

Vilniuje vyko Lietuvos vyrų ir moterų bokso čempionatas. 98 kartą istorijoje surengtose šalies pirmenybėse dalyvavo 68 boksininkai ir 17 boksininkių.

Pirmą kartą Kalvarijos bokso istorijoje Saulė Kardokaitė tapo Lietuvos moterų bokso čempione. Trenerio Algirdo Bagdanavičiaus auklėtinė svorio kategorijoje iki 63 kg finale 5:0 pranoko klaipėdietę Beatą Galdikaitę.

Taip pat čempionu pripažintas Kalvarijos boksininkas Mantvydas Leonavičius, o 5 vietą iškovojo Povilas Šiugžda. Į lengvojo svorio finalą iškopęs marijampolietis Gabrielius Mačiulis kovos nelaimėjo, tačiau džiaugiasi sidabro medaliu.

Penkios pergalės iš penkių

Taip TOP SPORT Lietuvos vyrų tinklinio čempionate rungtyniauja ir lyderiauja Marijampolės „Sūduvos“ tinklininkai. Savaitgalį namų aikštėlėje marijampolietiai užtikrintai 3:0 (25:22, 25:20, 25:12) nugalėjo Šiaulių komandą „Elga-Master Idea“. Marijampolės komandai tradiciškai daugiausiai – 16 (iš jų 3 eisai) taškų pelnė Linas Petravičius.

Artimiausias varžybas „Sūduva“ žais lapkričio 28 d. 14 val. Kaune su turnyrinės lentelės kaimynais

Kauno „RIO Startas“.

„SC-Atakos“ pergalių serija

Regionų krepšinio lygoje pradėjo siautėti Kazlų Rūdos „SC-Atakos“ krepšininkai. Dešimties taškų skirtumu savo aikštėlėje ant menčių paguldę Plungės „Olimpo“ krepšininkus (78:68), Tomo Bietkio treniruojama ekipa keliavo į Ukmergę, kur įtikinamu skirtumu 81:55 nukovė to paties pavadinimo „Olimpo“ komandą. Taigi „SC-Atakos“ iš eilės iškovojo pergalių seriją nusidriekė iki trijų.

„Vytis“ nepristabdė marijampolietčių

Marijampolės „Sūduva-Mantinga“ tęsia pergalių seriją „7bet“-NKL. Mariaus Kiltinavičiaus auklėtiniai namuose 78:63 nugalėdami „Šakių Vytį“ iškovojo 8 pergalę iš eilės.

Marijampolės komandai Ignas Labutis per 22 minutes pelnė 22 taškus. Šarūnas Beniušis pridėjo 16, Evaldas Džiaugys 12, Lukas Aukštikalnis 10, Tautvydas Kliučinykas 7 taškus.

„Sūduvos“ futbolininkai vis dar turi šansų

„Sūduva“, 3:1 nugalėjusi garbingai kovojusį Telsių „Džiugą“, vis dar

turi šansų tapti šalies čempione. Jeigu „Žalgiris“ pralaimės paskutinius du A lygos čempionato mačius, o Marijampolės komanda nugalės, tada komandos savo sąskaitoje turėtų po 73 taškus ir žaistų auksines rungtynes.

Paskutines čempionato rungtynes, be minėtų teorinių auksinių rungtynių, „Sūduva“ lapkričio 28 d. 15 val. žais namuose priimdama Alytaus „Dainavą“.

Tradiciniam bėgime Jono Basanavičiaus tėviškėje

Daugiau nei 200 dalyvių iš Lietuvos ir Latvijos varžėsi 5,9 km distancijoje. Marijampolės sporto centro auklėtiniai sėkmingai kovojo dėl prizinių vietų visose amžiaus grupėse. Airidas Simanavičius tapo nugalėtoju tarp berniukų, Andrėja Zigmantaitė iškovojo 2 vietą, o Luknė Šlekytė – 3 vietą mergaičių amžiaus grupėje. Jaunučių amžiaus grupė: Danielis Bendaravičius – 1 vieta, Nojus Minevičius – 3 vieta. Jaunimo grupėje užtikrintai nugalėjo Airidas Bendaravičius. Pagrindinėje elito amžiaus grupėje Paulius Bieliūnas iškovojo 2 vietą, Dariui Petkevičiui pritrūko kelių sekundžių iki 3 vietos. Giedrius Šlekys 40–50 metų amžiaus grupėje finišavo trečias.

Sportininkus treniruoja Vladas Komisaraitis.

„Suvalkiečio“ informacija

SIENŲ ŠILTINIMAS
į oro tarpus
Tel. 8 696 42 020

Užs. 1336.

agras
PERKA
KARVES, BULIUS, TELYČIAS
8 620 25 152, 8 658 00 273,
8 800 08 801
ATSISKAITOME IŠ KARTO!
Pagal skerdeną ir gyvą svorį. Brangiai mėsinis.

Užs.1337.

KREKENAVOS
PERKA
GALVIJUS
KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVĄ SVORĮ.
SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.
Tel.: (8 615)83682

Užs. 1159.

• Parduoda •

6 arų sodą SB „Sūduonia“, netoli Kalvarijos. Tel. 8 641 61532.

Užs. 1653.

1,64 ha ir 0,65 a žemės ūkio paskirties sklypus Gyviškių kaime, Liudvinavo sen., Marijampolės sav. Tel. 8 643 37781.

Užs. 1481.

Didelį arklio vežimą, sportinį vežimėlį arkliams ir priekabą arkliams vežti. Tel. 8 678 21890.

Užs. 1634.

Baltarusiškus durpių briketus. Sveria jūsų kieme. Tel. 8 659 85001.

Užs. 1234.

Beržo, alksnio, pušies malkas. Tikslų kiekį matuoja. Iškrauna manipulatoriumi. Tel. 8 655 72191.

Užs. 1275.

Malkas, atraižas, plautas akmens anglis, granulines anglis, durpių ir medžių briketus, medžio granules. Atveža. Tel.: +370 687 41274, 8 699 92406.

Užs. 1121.

Kokybiškas sausas beržo, alksnio malkas (skaldytas, rąsteliais), stambias beržo, alksnio atraižas. Tel. 8 681 21353.

Užs. 856.

Kokybiškas sausas skaldytas malkas, malkas rąsteliais. Mišrias stambias, supjautas ir nepjautas (pakais) atraižas. Tel.: 8 681 21353, 8 642 55133.

Užs. 855.

Beržo, alksnio malkas rąstais, sukapotas. Pristatymas nemokamas. Iškrauna manipulatoriumi. Tel. 8 639 59593.

Užs. 1276.

Malkas nuo 22 Eur – rąstais, pjautas, kapotas ir stambias, sausas supjautas ir pakais atraižas. Tel.: (8 343) 30027, 8 637 59441.

Užs. 1494.

Nuolat – statybinę medieną, atraižas malkoms. Pjauna pagal užsakymą. Atveža. Tel. 8 686 88154.

Užs. 1352.

Alksnio, beržo, skroblo malkas: pjautas, rąstais, trinkomis ir pjautas, nepjautas atraižas. Tel. 8 675 03772.

Užs. 1497.

SKALDYTAS JUODALKSNIO, BERŽO, UOSIO MALKAS. Tel. 8 610 45504.

Užs. 1198.

Supjautas ir nesupjautas juodalksnio atraižas (pakais), pjuvenas didmaišiuose. Tel. 8 645 34667.

Užs. 1199.

KAPOTOS MALKAS IR RĄSTELIUS. Atveža nemokamai. Tel. 8 602 09301.

Užs. 1200.

Beržo, alksnio ir uosio skaldytas malkas. Tel. 8 609 73915.

Užs. 1201.

ĮVAIRIAS MALKAS RĄSTELIAIS IR SKALDYTAS, ATRAIŽAS (PAKAIS). Tel. 8 699 40234.

Užs. 1202.

SKALDYTAS JUODALKSNIO IR BERŽO MALKAS, ATRAIŽAS, PJUVENAS DIDMAIŠIUOSE. Tel. 8 690 27280.

Užs. 1216.

Stambias pjautas ir nepjautas atraižas; pjautas, kirstas skroblo, beržo, alksnio malkas. Atveža. Tel. 8 636 12593.

Užs. 1496.

IŠPARDAVIMAS. Skaldytas ir rąsteliais beržo, alksnio malkas. Supjautas ir nepjautas atraižas. Tel.: 8 642 55133, 8 681 21353.

Užs. 857.

Beržo, alksnio malkas – rąstais ir kapotos. Supjautas ir nepjautas atraižas. Tel. 8 643 71094.

Užs. 854.

Atraižas pakais ir pjautas; malkas rąstais, sukapotas ir kaladėmis. Pristatymas nemokamas. Tel. 8 637 61121

Užs. 1495.

Šieno, šiaudų „kitkas“, „Delfino“ L4 lietus ratlankius. Tel. 8 643 40008.

Užs. 1500.

Dideliais kiekiais organines trąšas – skystąjį mėšlą (srutas). Išsivežti patiems.

Skystasis mėšlas turi daug privalumų: dėl vientisumo gali būti tiksliai normuojamas, tolygiai paskleidžiamas, iš jo augalai lengviau ir daugiau pasisavina maisto medžiagų, gali būti naudojamas visos augalų vegetacijos metu, galima maksimaliai sumažinti azoto nuostolius tręšimo metu, nes gali būti įterptas į dirvožemį. Visa informacija teikiama telefonu +370 656 88485.

Užs. 1346.

Bulves. Atveža. Tel. 8 607 35744.

Užs. 1569.

Mėsines kiaules. Gali paskersti. Tel. 8 650 44852.

Užs. 1398.

Kiaules skersti. Plutiškių k. Tel. 8 614 13389.

Užs. 1422.

Paršiukus (su dokumentais). Jurgežeriai. Tel. 8 658 02765.

Užs. 1428.

Vištaitės

6–6,5 mėn. dedančias vištaites. Tel. 8 685 78204.

Užs. 1461.

• Nuoma •

Išnuomojamos garažo, dirbtuvių, sandėliavimo patalpos Jusevičių k., Kalvarijos sav. (150, 280, 570 m², trifazė elektra, internetas, pakeliamieji vartai). Tel. 8 634 22914.

Užs. 1667.

Gerbiami PRENUMERATORIAI, jei negavote laikraščio, prašome skambinti į Lietuvos paštą tel.: (8 343) 92595 arba 8 700 55400.

• Perka •

Garažą arba panašias patalpas Marijampolėje arba netoli jos. Tel. 8 690 40264.

Užs. 1430.

Žemės valdos sklypą, sodybą arba sodą aplink Marijampolę. Tel. 8 681 11172.

Užs. 1429.

Brangiai – mišką (gali turėti bendrasavininkų, būti neatidalintas, su skolomis, areštuotas). Sutvarkau dokumentus. Tel.: 8 644 55355, 8 660 66466.

Užs. 1016.

Brangiai – ūkio paskirties žemę Marijampolės, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Vilkaviškio sav. (gali būti apleista). Tel. 8 618 74777.

Užs. 1380.

Butus, namus, sodus, sodybas ir sklypus. Gali būti su skolomis, be remonto. Atsiskaito iš karto. Taip pat padeda parduoti. Tel. +370 658 00751.

Užs. 1411.

Visų markių automobilius (tvarkingus, tinkamus eksploatuoti, taip pat ardyti). Gali būti daužti, nevažiuojantys. Pasiima patys. Atsiskaito iš karto. Tel. 8 631 54281.

Užs. 1600.

Visų markių automobilius ir motociklus (važiuojančius ir su defektais ar po avarijos). Dėl kainos

susitars, atsiskaito iš karto, pasiima patys. Tel. 8 634 90360.

Užs. 1203.

Sendaikčius: knygas, maldaknyges, plokšteles, paveikslus, tarpukario nuotraukas, atvirukus, dokumentus, statulėles, monetas, popierinius pinigus, laikrodžius, indus, medalius, ženklukus, karinius daiktus, pašto ženklus, gintarą, senus papuošalus, stalo įrankius, plėšomus kalendorius ir visa kita. Atvyksta. Tel. 8 657 53993.

Užs. 705.

Įvairaus svorio ir amžiaus prieauglius. Veršelius mėšai. Atsiskaito iš karto vietoje. Greitai pasiima. Tel.: 8 651 50728, 8 652 68845.

Užs. 1604.

Įmonė tiesiogiai – galvijus geromis kainomis. Moka iš karto. Tel. 8 613 79515.

Užs. 555.

Buliukus, telyčaites **auginti**. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Sveria el. svarstyklėmis. Atsiskaito iš karto. Pasiima patys. Tel. 8 646 81037.

Užs. 867.

O. Balčiūno įmonė **BRANGIAI – VERŠELIUS**. Greitai pasiima. Sveria elektroninėmis svarstyklėmis. Tel. 8 686 46230.

Užs. 68.

BRANGIAI – VERŠELIUS (mėsinius, juodmargius, „belgus“). Moka 6 ir 21 proc. Atsiskaito iš karto. Tel. 8 612 34503.

Užs. 859.

um
UTENOS MĖSA
BRANGIAI PERKA
GALVIJUS
8 620 33544
Moka iš karto!

Užs. 713.

Viena didžiausių įmonių Lietuvoje tiesiogiai perka karves, bulius, telyčias. Sveria el. svarstyklėmis. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Atsiskaito iš karto. Tel. 8 635 07197.

Užs. 3.

UAB „Sūduvos galvijai“
brangiai perka galvijus. Moka 6-21 proc. Sveria, pasiima. Atsiskaito iš karto. „Bitė“ 8 614 44299 „Omnitel“ 8 620 35000

Užs. 555.

ĮMONĖ BRANGIAI PERKA
karves, bulius, telyčias
tvarko išmokas, atsiskaito, išsiveža
8 646 82 142
8 678 65 644

Užs. 1423.

Brangiai perka buliukus, telyčaites, belgų mėlynųjų veršelius auginti. Moka 6 ir 21 proc. Tel. 8 699 75181.

Užs. 860.

KITOKIO TEATRO PREMJERA

RIZIKINGA MEILĖ

KITOKS TEATRAS

20 METŲ KARTU

Gruodžio 3 d. 18 val.

Marijampolės kultūros centras

bilietai platinami: bilietai.lt ir kultūros centro kasoje

Užs. 1408.

Prie Jūrės padalinio komandos kviečiam prisijungti: (Medelyno g. 4 B, Jūrės k., Kazlų Rūdos sav.)

Gamybos darbuotojus (nuo 700 Eur „į rankas“)

Autokrautuvo vairuotojus (900 Eur „į rankas“)

Kiemo darbininkus (600 Eur „į rankas“)

Visada laiku mokamas darbo užmokestis! Kelionė autobusu į darbą arba kuro kompensavimas (yra papildomų sąlygų)! Draudimas nuo traumų! Už draugo rekomendaciją 100 Eur („į rankas“) premija! Skambink arba rašyk!

Tel. +370 600 00515 arba cv@juodeliai.lt

Užs. 1421.

• Siūlo darbą •

Žemės ūkio bendrovė ieško mechanizatoriaus. Tel. pasiteirauti 8 626 67169.

Užs. 1402.

Valgyklai-kavinei reikalinga virėja, turinti patirties. Tel. 8 687 71405.

Užs. 1599.

VšĮ „Giedruma LT“ prie savo kolektyvo kviečia prisijungti BENDROSIOS PRAKTIKOS SLAUGYTOJĄ (pagrindinis darbas arba papildomas).

ĮMONĖ SIŪLO: darbo aplinką, paremtą profesionalumu, pagarbą ir komandiniu darbu, kvalifikacijos kėlimo galimybes, tarnybinių automobilį ir telefoną. REIKALAVIMAI: bendrosios praktikos

• Paslaugos •

licencija, vairuotojo pažymėjimas, komunikabilumas, paslaugumas ir dėmesingumas paciento poreikiams. Kreiptis telefonais: +370 602 37469 arba +370 645 09102.

Užs. 1416.

Taisau automatinės skalbimo mašinas. Atvykstu į namus, suteikiu garantiją. Tel. 8 615 73404

Užs. 1166.

Nebrangiai gamina stumdomąsias duris, spintas stumdomosiomis durimis, komodas, kompiuterių stalus. Tel. 8 699 48772.

Užs. 45.

Darbai ir paslaugos jūsų namų ūkiui. Tel. 8 679 07938.

Užs. 1213.

Galiu prižiūrėti ligotą senutę arba senelį. Tel. 8 631 33668.

Užs. 1581.

TELELOTO

Lošimas Nr. 1337 Data: 2021-11-21

48 33 34 60 30 46 69 52 59 04 36 51 54 55 38 42 27 22 18 14 09 07 70 61 06 39 47 05 57 65 63 50 32 12 43 49 45 66 68 53 (keturi kampai, eilutė, įstrižainės), 31 64 58 08 37 11 25 01 35 29 72 (visa lentelė). Prizai: visa lentelė – 23491 Eur, įstrižainės – 61 Eur, eilutė – 4 Eur, keturi kampai – 3 Eur. Laimėjimai: 0120418 – automobilis NISSAN LEAF, 0094559; 0094568; 0094576; 0094585; 0094599; 0095213; 0095667; 0095677; 0095678; 0095681; 0095684; 0095688; 0095690; 0095695; 0095697; 0095699; 0095855; 0095858; 0095861; 0095863; 0095866; 0095871; 0095875; 0095876; 0095882; 0095884; 0095923; 0095943; 0095976; 0095980; 0095985; 0095987; 0095992; 0095996; 0096000; 0096005; 0096007; 0096010; 0096787; 0099793; 0101134; 0101392; 0101407; 0101651; 0101733; 0102993; 0102995; 0104068; 0104071; 0104728; 0104811; 0106646; 0108072; 0109070; 0109919; 0110078; 0110816; 0110820; 0110867; 0110913; 0112148; 0112149; 0113202; 0113209; 0113474; 0113599; 0114111; 0115077; 0115660; 0117433; 0117434; 0094483; 0117718; 0094487; 0117880; 0094490; 0118784; 0094496; 0094499; 0094502; 0094506; 0094510; 0094514; 0094519; 0094524; 0094529; 0094534; 0094541; 0094551 – laiminga vieta, prizas 56 Eur, 001*591; 026*072; 015*805 – kvietimas į TV studiją.

Gardūs dienos pietūs, jaukūs muzikos vakarai, Jūsų šventės, gedulingi pietūs. Laisvės g. 3, Kalvarija. Tel. 8 685 72712.

Užs. 1431.

Dėmesio! Atsinaujino UAB "Senieji Teresės mėsos gaminiai" firminė parduotuvė R. Juknevičiaus g. 15-2, Marijampolėje

Kviečiame apsilankyti!

Darbo laikas: I-VI 8-20 val. VII NEDIRBAME

Čia rasite platų asortimentą:

- gėrimų
- lietuviškos švilintos kiaulienos gaminių
- lietuviškos paukštienos gaminių
- kaimiškų mėsos gaminių
- šašlykų ir kitų grilio gaminių
- lietuviškų pieno produktų
- lietuviškos duonos gaminių
- natūralių prieskonių

Iki malonaus susitikimo!

Užs. 1420.

Įvairiais kiekiais VEŽAME ŽVYRĄ, PLAUTĄ ŽVYRĄ, SMĖLĮ, SKALDĄ, JUODŽEMĮ. Tel.: 8 610 45504, 8 699 40234.

Užs. 1197.

Greitai ir kokybiškai montuojame nerūdijančio plieno kaminų įdėklus, pristatome kaminus. Suteikiama garantija. Tel. 8 683 75879.

Užs. 1111.

Kasame tvenkinius, valome senus, išlyginame žemes, darome pylimus. Įvairūs kasimo, krovimo, lyginimo darbai. Tel. 8 659 45419.

Užs. 1487.

Įvairiais kiekiais vežame žvyrą, plautą žvyrą, smėlį, skaldą, juodžemį. Sunkvežimiu su kranu pervežame įvairius krovinius. Tel. 8 659 45419.

Užs. 1488.

Kasimo ir lyginimo darbai. Kasame ir valome tvenkinius. Il-gastrėlių ekskavatorių, buldozerių paslaugos. Statyviečių paruošimas, senų sodybų tvarkymas. Vežame žvyrą ir įvairų gruntą. Tel. 8 676 14532.

Užs. 34.

Greitai ir kokybiškai gaminame ir statome nerūdijančio plieno kaminų įdėklus. Pristatome apšildinti kaminai. Tel.: 8 610 85100, 8 634 64490.

Užs. 1423.

Vežu žvyrą, smėlį, skaldą, gruntą, atsijas ir kita. Galiu pasikrauti ir išsikrauti. Išvežame šakas, šiukšles. Tel.: 8 687 41274, 8 699 92406.

Užs. 1122.

Elektros įrenginių ir instaliacijos montavimo darbai. Sutartys su įmonėmis dėl elektros įrenginių techninės priežiūros ir aptarnavimo. Techninės dokumentacijos paruošimas ir rangovo akto pateikimas ESO. Tel. 8 652 11110, www.saugielektra.lt.

Užs. 1372.

Minkštųjų baldų remontas, restauravimas. Baldų gamyba pagal individualius užsakymus. Tel.: 8 600 51591, 8 628 95059.

Užs. 1201.

FITSOUT

Tarptautinė įmonė FITSOUT UAB siūlo išskirtines karjeros galimybes analogų Europoje neturinčiame, išimtinai pažangiausių metalo, medienos, akrilo apdirbimo technologijų skyriuje.

Neturi patirties? Neverta dėl to nerimauti. Apmokome, suteikiame visas reikalingas priemones įsitvirtinti ir siekti rezultatų.

Ieškome būtent tavęs, jei vertini asmeninį bei profesinį tobulėjimą jaunatviškame, stipria komandine dvasia alsuojančiame kolektyve.

METALO CECHE IEŠKOME:

CNC OPERATORIŲ

LAKŠŲ LAZERIO OPERATORIŲ

TEKINTOJŲ

FREZUOTOJŲ

SUVIRINTOJŲ

METALO ŠLIFUOTOJŲ-POLIRUOTOJŲ

MILTELINIO DAŽYMO OPERATORIŲ

METALO PJOVĖJŲ

Susisiekiame

karjera@fitsout.com

arba telefonais

+370 655 51537 / +370 655 44295

DĖMESIO! MES PASIRŪPINOME JŪSŲ PATOGIA KELIONĘ! Marijampolės ir Kazlų Rūdos gyventojai į darbą ir iš jo vyksta įmonės transportu.

Užs. 1369.

• Įvairūs •

Aplinkos priežiūra, kraštovaizdžio projektavimas. Geniu medžius, karpau gyvatvoves, pjaunu malkas. Superku vašką ir kasu sniegą. Tel. +370 642 44269.

Užs. 1389.

UŽJAUČIA

Gyvenimas negailestingas, Nežiūri amžiaus ir jausmų. Į amžinybę pasikviečia Brangiausias žmones iš visų...

Nuoširdžiai užjaučiame Mariją Cvilikiene, netekus mylimo brolio JONO. Telydi Jus paguoda ir dvasios stiprybė. Kaimynai M. ir J. Morkevičiai, Kiverienė, Varnaitienė, Valaičiai

Užs. 1427.

NETEKTY'S

Mirė **Valdas MAKASKAS**, gim. 1955 m., gyv. Kalvarijoje. Palaidotas Kalvarijos kapinėse.

Mirė **Vytautas URBANAVIČIUS**, gim. 1958 m. gyv. Marijampolėje. Velionis pašarvotas Marijampolės laidojimo namuose „Sustojęs laikas“ (Vokiečių g. 3). Laidotuvės 2021 m. lapkričio 24 d. 14 val. Lydės į Marijampolės naująsias kapines.

Mirė **Arūnas VITKAUSKAS**, gim. 1962 m., gyv. Marijampolėje. Velionis pašarvotas Marijampolės „Diemedžio“ šarvojimo salėje (Bažnyčios g. 42). Laidotuvės 2021 m. lapkričio 25 d. 11 val. Lydės į Marijampolės naująsias kapines.

Mirė **Valerijus MARKINAS**, gim. 1959 m., gyv. Marijampolėje. Velionis pašarvotas Marijampolės laidojimo namuose „Sustojęs laikas“ (Vokiečių g. 3). Laidotuvės 2021 m. lapkričio 25 d. 14 val. Lydės į Marijampolės naująsias kapines.

Mirė **Juozas LUKOŠEVIČIUS**, gim. 1957 m., gyv. Marijampolėje. Velionis pašarvotas Marijampolės laidojimo namuose „Sustojęs laikas“ (Vokiečių g. 3). Laidotuvės 2021 m. lapkričio 24 d. 12 val. Lydės į Lazdijų kapines.

Šiandien

Žybartės, Gerardo ir Mantvino vardadieniai.
Saulė teka 8.04 val., leisis 16.06 val. Dienos ilgumas 8.02 val.
Mėnulis pilnatis.

Ketvirtadienį

Germilės, Kotrynos ir Santauto vardadieniai.
Saulė teka 8.05 val., leisis 16.05 val. Dienos ilgumas 8.00 val. Mėnulis pilnatis.

Penktadienį

Vygantės, Dobilo ir Leonardo vardadieniai.
Saulė teka 8.07 val., leisis 16.04 val. Dienos ilgumas 7.57 val. Mėnulis pilnatis.

ORAI

Trečiadienį kritulių sulauksime visai nedaug. Didžiausia tikimybė kristi retiems lašams ar dulksnai bus kai kur vakariniuose rajonuose. Kelius vėl padengs plikledis. Dieną oras sušils iki 3–8 laipsnių šilumos. Ketvirtadienį šalį pasieks dar kiek šiltesnio oro masė. Vyraus apniukęs dangus, daug kur negausiai lynos arba dulksnos. Temperatūra naktį išliks teigiama: tarp 2–6 laipsnių šilumos, o dieną vyraus 4–8 laipsniai. Savaitgalį orai vėl atvės, ir sulauksime daugiau mišrių kritulių.

• Kas naujo pas kaimynus? •

Vilkaviškyje – originalus laikrodis

Jau senokai atgimusioje ir savo architektūros išskirtinumu plačiai pagarsėjusioje Vilkaviškio autobusų stotyje – dar vienas akcentas. Įgyvendinta verslo bendruomenės iškelta idėja čia įrengti laikrodį, kuris būtų ir dar vienas miesto dekoratyvinis akcentas. Visai neseniai stilizuotos medžio formos 9 metrų aukščio kūrinys iš betono buvo iškilmingai pristatytas visuomenei. Ilgaus tamsiais vakarais laikrodis šviečia ir daro šiaip jau įdomią stoties aplinką dar jaukesnę. Beje, stoties atnaujinimo projekte šio objekto nebuvo – jis atsirado pačių vilkaviškių iniciatyva ir jų dėka (pinigų skyrė verslas, juos aukojo ir gyventojai, specialiai tam buvo įsteigtas fondas). Rėmėjų vardai

įamžinti statinio papėdėje šalia kitų oficialių įrašų.

Laikrodį sukūrė ir autobusų stotį projektavęs architektas Gin-

taras Balčytis, pernai apdovanotas Nacionaline kultūros ir meno premija.

Lina VOLUNGYTĖ

Autorės nuotrauka

• Kur eiti? •

Kultūros renginiai Marijampolėje Kultūros centre lapkričio mėnesį

Veikia Romano Krasninkevičiaus darbų paroda iš privačių kolekcijų (M. B. Stankūnienės menų galerijoje).

Veikia Agnės Bekeraitytės fotoparoda „Mėlynasis choras. Kas po to?“ (I a.).

Veikia Kybartų KC menų studijos „Smiltys“ kūrybos paroda „Šviesa“ (II a.).

25 d. 18 val. – Juozas Erlickas „Mėlynojo stotelė“.

26 d. 15 val. – jaunimo modernaus folkloro festivalis „Margai skamba“ (Jono Basanavičiaus 170-osioms gimimo metinėms).

27 d. 12 val. – konkursas „Sūduvos pora“.

27 d. 15 val. – Jauniaus Vyliaus knygos-katalogo „Sūduvos kanklės“ pristatymas (dailės galerijoje).

Gruodžio mėnesį

10 d. 18 val. – Irenos Starošaitės ir Žilvino Žvagulio koncertas

„Mes Jūsų pasiilgome“.

18 d. 18 val. – spektaklis „Pasivaikščiojimas“ (režisierius Rolandas Kazlas).

21 d. 18 val. – Linos Rastokaitės ir Jokūbo Bareikio koncertas „Hollywoodo žvaigždės“.

28 d. 18 val. – Martyno Kavaliausko šventinė programa.

29 d. 18 val. – Sauliaus Prūsaičio naujametis turas.

Gavaltuvos skyriuje

Veikia Liucijos Šalaševičienės tapybos darbų paroda.

Daukšiuose

27 d. 13 val. – edukacinė popietė vaikams „Stebuklo belaukiant“ ir eglutės įžiebimas.

Sunskuose

(seniūnijos salėje)

24 d. 18 val. – edukacinis vakaras „Advento vainike susipina laukimas ir viltis“.

Igliaukos skyriuje

28 d. 13 val. – koncertas „Šokių ir daina palydėkime rudenį“.

Dramos teatre

28 d. 12 val. – interaktyvus spektaklis-šou vaikams „Žaislų

nuotykių“ (perkeltas iš spalio 23 d.).

Gruodžio 6 d. 18 val. – premjera „Emigrantai“ (pagal S. Mrožeko pjesę). Bilietai 15 Eur ir 18 Eur; www.tiketa.lt (N-14).

Marijampolės krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejuje

Veikia Stanislovo Bohušo-Sestšencevičiaus darbų paroda iš Suvalkų muziejaus fondų („Saulėračio“ galerijoje). Lapkričio 27 d. 11 val. parodą pristatys gidas.

Veikia Romučio Karpavičiaus skulptūrų ir piešinių paroda (rūsyje).

Beatričės Kleizaitės-Vasaris menų galerijoje

Veikia Laimutės Širvydienės grafikos ir tapybos paroda „Ižūlus apsinuoginimas“.

Vilkaviškyje

Kultūros centre

Lapkričio 30 d. 18 val. – „Džiazo karavanas“: Agnės Pasravičienės tarptautinis kvartetas. Įėjimas nemokamas, registruotis el. p. ruta.mikulyte@gmail.com.

Sveikas, pasauli!

Per praėjusią savaitę Marijampolės ligoninėje gimė 5 naujagimiai: 3 mergaitės ir 2 berniukai.

Aukite sveiki ir laimingi, mūsų mažieji!

„Suvalkiečio“ informacija

• „SPINDULIO“ kino teatre • (Kauno g. 13)

LAPKRIČIO 24–GRUODŽIO 2 DIENOMIS

Didžiojoje salėje:

Išankstinis seansas: „Enkanto“ (JAV, animacinis, V). Dubliuota lietuviškai. 11-25 d. **19 val.** PAMATYK PIRMAS! Bilietas – 5,10 Eur, vaikams iki 10 m. – 3,70 Eur.

„Enkanto“ (JAV, animacinis, V). Dubliuota lietuviškai. 11-26, 29, 12-01, 02 d. **15 val.** 11-27, 28 d. **13 val., 15 val.** 11-30 d. **17.30 val.** Bilietas 13, 15 val. – 4,10 Eur, 17.30 val. – 5,10 Eur, vaikams iki 10 m. – 3,70 Eur, sekmadienį 13 val. ŠEIMOS SEANSAS – 3,70 Eur.

„Švelnūs kariai“ (Lietuva, dokumentika, V) 11-26, 27 d. **17 val.** Bilietas – 4,10 Eur.

„Gucci mados namai“ (JAV, drama, N-13) 11-26, 27 d. **18.30; 21.30 val.** 11-28, 29 d. **17.30; 20.30 val.** 11-30, 12-01 d. **20.30 val.** 12-02 d. **17.30 val.** Bilietas – 5,10 Eur.

NEMOKAMI KINO SEANSAI kino teatro „Spindulys“

50 metų veiklos jubiliejaus proga:

„Vilkas ir liūtas“ (Prancūzija, nuotykių, V). Dubliuota lietuviškai. 11-30 d. **15 val.**

„Bėgikė“ (Lietuva, Čekija, drama, N-16). 12-01 d. **17.30 val.**

„Amžinieji“ (JAV, fantastinis nuotykių, N-13) 12-02 d. **20.30 val.**

Nemokamus bilietus įsigyti galima internetu arba kasoje.

Mažonoje salėje:

„Latė ir stebuklingas akmuo“ (Vokietija, Belgija, animacinis, V). Dubliuota lietuviškai. 11-24–25 d. **15.30 val.,** 11-27, 28 d. **13.30 val.** Bilietas – 3,70 Eur, vaikams iki 10 m. – 3,20 Eur, sekmadienį ŠEIMOS SEANSAS – 3,20 Eur.

„Benedeta“ (Prancūzija, erotinė drama, N-18) 11-24–25 d. **19.45 val.** Bilietas – 3,90 Eur.

„Kaip „Titanikas“ mane išgelbėjo“ (Islandija, dokumentinis, V) 11-26–12-02 d. **15.30 val.** Bilietas – 3,70 Eur, vaikams iki 10 m. – 3,20 Eur.

„Viskas praėjo gerai“ (Prancūzija, drama, N-13) 11-24–25 d. **17.30 val.** Bilietas – 3,90 Eur.

„Šuolis“ (Lietuva, dokumentinis, V) 11-26, 27 d. **17.15 val.** Bilietas – 3,90 Eur, vaikams iki 10 m. – 3,20 Eur.

„Švelnūs kariai“ (Lietuva, dokumentika, V) 11-28–12-02 d. **17.15 val.** Bilietas – 3,90 Eur, vaikams iki 10 m. – 3,20 Eur.

„Bėgikė“ (Lietuva, Čekija, drama, N-16) 11-26–12-02 d. **19.15 val.** Bilietas – 3,90 Eur.

„Eilė 19“ (Rusija, siaubo, N-16) 11-26, 27 d. **21.15 val.** Bilietas – 3,90 Eur.

LANKYTIS KINO TEATRE GALIMA TIK TURINT

GALIMYBIŲ PASĄ (išskyrus vaikus iki 16 m.)!

Perkant internetu www.spinduliokinas.lt, bilietai pigesni! Informacija tel. +370 343 54787

Suvalkietis

Redakcijos adresas:
Ūkininkų g.6, 68306 Marijampolė.
Darbo laikas: I–V 8–17 val.
Laikraštis eina du kartus per savaitę: trečiadienį ir šeštadienį.
www.suvalkietis.lt
El. p. info@suvalkietis.lt
Steigėjas ir leidėjas –
„Suvalkiečio“ redakcija, SL Nr. 086.

Laikraščio pristatymas

Plietros vadovė Eglė Burbaitė tel. (8 343) 53967 el. p. egle@suvalkietis.lt

Reklama, skelbimai, prenumerata

Buhalterė-vadybininkė Erika Černiauskaitė .. tel. (8 343) 51925, el. p. reklama@suvalkietis.lt

Vyr. buhalterė Dalia Jaudegienė tel. 8 616 53041, el. paštas buhalterija@suvalkietis.lt

Leidybos skyrius

Rimantas Vosylis tel. (8 343) 54607, el. p. rimas@suvalkietis.lt

Marija Burbienė tel. (8 343) 52495, el. p. marija@suvalkietis.lt

Laikraštis leidžiamas: „Naujasis kelias“ nuo 1941 04 19, „Suvalkietis“ nuo 1992 07 01

Už skelbimų ir mokamų rašinių turinį redakcija neatsako. Užsakomi straipsniai žymimi ✪. Rankraščiai neregencenzuojami ir negražinami. Perspausdinti bet kurį straipsnį ar jo dalį galima tik gavus išankstinį rašytinį „Suvalkiečio“ redakcijos sutikimą.

Ofsetinė spauda, 4 spaudoje lankai. Indeksas 67260. Maketavo „Suvalkiečio“ leidybos skyrius, spausdino „Polska Press Sp. z. o. o.“ spaustuve.

Redaktorė Birutė Montvilienė tel.: (8 343) 51474, 8 616 53036, el. p. redaktorius@suvalkietis.lt

Pavadojo Loretą Tumelienė (teisėsauga, eismas, medicina) tel. (8 343) 50855, el. p. loreta@suvalkietis.lt

Korespondentai tel. 8 605 19406

Loreta Akelienė (švietimas, jaunimas) tel. (8 343) 52495, el. p. loret@suvalkietis.lt

Nijolė Linionienė (kultūra, gamtosauga) tel. (8 343) 50853, el. p. nijole@suvalkietis.lt

Daiva Klimavičienė (verslas, žemės ūkis, virtuvė, kelionės)..... tel. (8 343) 53358, el. p. daiva@suvalkietis.lt

Fotografas Ričardas Pasiliauskas (naujienos, sportas) tel. 8 656 91005, el. p. sportas@suvalkietis.lt

Algis Vaškevičius (aktualijos, bendruomenės, kultūra)..... tel. (8 343) 54350, el. p. algis@suvalkietis.lt

Projekto „Pažinimo laboratorija“ parama – 10 000 Eur.
Projekto „Neatrasita kultūra“ parama – 10 500 Eur.

Tiražas 3580.

Užsakymo Nr. 94.